

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ ЈП „НАЦИОНАЛНИ ПАРК ЂЕРДАП“ ЗА 2025. ГОДИНУ

Законом о националним парковима („Сл. гласник РС“, број 84/15 и 95/2018- др.закон), Национални парк „Ђердап“ је основан: „ради очувања објеката карстног рељефа и хидрографије, Ђердапске клисуре, кањона Бољетинске реке, кањона Брњице и др.; станишних типова: полидоминантних реликтних заједница, осиромашених реликтних заједница, шибљака, савремених и других типова шума (букове шуме, храстово-грабове шуме, термофилне и супра-медитеранске храстове шуме, мешовите термофилне шуме и обалске формације врба); станишта и популације дивље флоре, посебно копривића, ораха, мечје леске, јоргована, маклена, црног јасена, грабића, сребрне липе, кавкаске липе, Панчићевог маклена, медунца, златне папрати, божиковине, тисе, брекиње, дивље крушке, дивље трешње и др.; станишта и популације дивље фауне, посебно птица (црна рода, белорепан, орао змијар, патуљаста орао, орао кликташ, сури орао, соко, буљина и мали вранац), сисара (рис, европски јелен, дивља свиња, медвед, видра, шарени твор, дивокоса и срна) и риба (сом, кечига, смуђ, деверика, мрена, балкански вијун, лињак, караш, велики и мали вретенац и јегуља) и др.; културно-историјског наслеђа, нарочито Голубачког града, Лепенског Вира, Трајанове табле, Дијане Караташ и заштите и очувања спомен обележја и др. Подручје Националног парка „Ђердап“ простире се на територији општина: Голубац, Брњица, Добра, Бољетин, Мајданпек, Доњи Милановац, Мосна, Тополица, Голубиње, Мироч, Петрово Село, Текија, Нови Сип, Давидовац, Манастирица, Кладушница и Подвршка, укупне површине 63.786,48 ha, од чега је 45.454,87 ha у државној својини, а у приватној и другим облицима својине 18.331,60 ha, од чега је I степеном обухваћено 8,01%, II степеном 21,50% и III степеном 70,79% укупне површине“.

Делатност Предузећа регулисана је чланом 10. Статута Јавног предузећа „Национални парк Ђердап“ на који је Влада дала сагласност Решењем објављеним у „Сл. гласнику РС“, број 90/17, где су поред претходно наведених послова предвиђени и остали послови под условом да не ометају претходно наведене делатности.

Основна делатност Предузећа је: 9104 - Делатност ботаничких и зоолошких вртова и заштита природних вредности.

Делатност Јавног предузећа од општег интереса је управљање заштићеним подручјем у складу са законом. Предузеће је у 2026. години променило правну форму из јавног предузећа у друштво с ограниченом одговорношћу решењем Агенције за привредне регистре број БД 13588/2026 од 13.02.2026. године.

Оснивач Јавног предузећа је Република Србија, а право оснивача врши Влада, Београд, Немањина 11, матични број 07020171 (Оснивач). Одлуком о усклађивању пословања Јавног предузећа „Национални парк Ђердап“ Доњи Милановац са Законом о јавним предузећима 05 број 023-354/2017 од 24. јануара 2017. године („Сл. гласник РС“, број 5/17), коју је донела Влада, извршено је усклађивање пословања Јавног предузећа са Законом о јавним предузећима („Сл. гласник РС“, број 15/2016 и 88/2019). Јавно предузеће „Национални парк Ђердап“ из Доњег Милановца, регистровано је код Агенције за привредне регистре, по решењу Агенције за привредне регистре бр. БД 23766/2005 дана 20.05.2005.године. Седиште предузећа је у Доњем Милановцу, улица Краља Петра I број 14а, порески идентификациони број предузећа је 10062445, матични број предузећа је 07360231, а одговорно лице Саша Јаносевић, в.д. директора.

Јавно предузеће обавља делатности: заштите, унапређења, презентације и популаризације националног парка и његових природних вредности и културних добара; обезбеђивања несметаног одвијања природних процеса и одрживог коришћења природних ресурса; прикупљања, обраде података и вођења евиденције о природним вредностима, људским активностима и процесима који представљају фактор угрожавања и оштећења националног парка; праћења стања очуваности природе и степена угрожености објекта геонаслеђа, дивљих биљних и животињских врста и њихових станишта, станишних типова, еколошки значајних подручја, еколошких коридора и предела, надзора над спровођењем услова и мера заштите природе у националном парку; надзора над правним и физичким лицима који обављају дозвољене делатности у националном парку у складу са законом; газдовања и одрживог коришћења шума; заштите, гајења, унапређивања и одрживог коришћења ловне и риболовне фауне; управљање грађевинским земљиштем које му је пренето на коришћење; организовања истраживања у области заштите и развоја националног парка; одрживог туризма у националном парку; пројектовања, изградње и одржавања објеката који су у функцији заштите одрживог туризма; геодетских послова везаних за шуме, земљиште и објекте; управљање посетиоцима и друге делатности из области заштите природних вредности које су одређене законом.

Концепт управљања Националним парком Ђердап заснива се на заштити природних вредности и ресурса, укупне биолошке и геолошке разноврсности, као и задовољењу научних, образовних, културних, туристичких и рекреативних потреба, у складу са начелима заштите природе и одрживог развоја.

Програм пословања Јавног предузећа „Национални парк Ђердап“ Доњи Милановац је основни плански документ у складу са Законом о јавним предузећима („Службени гласник РС“, број 15/2016 и 88/2019) полази од основног планског акта, односно од Програма управљања Националним парком „Ђердап“ који се доноси у складу са чланом 54. Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, број 36/2009, 88/2010 и 91/2010 – испр. и 14/2016, 95/2018 - др. закон и 71/2021) и члана 12. Закона о националним парковима („Службени гласник РС“, број 84/15 и 95/2018 - др.закон).

Програмом су дефинисани циљеви, задаци, активности и обавезе Предузећа из домена послова основне делатности, као и задаци и активности из домена других делатности које Предузеће обавља, а које не ометају обављање основне делатности. Сви циљеви и задаци усклађени су са предвиђеним обимом финансијских средстава, као и материјалном претпоставком реализације постављених циљева и задатака.

Основни извори финансирања послова, задатака и активности утврђених остварују се из:

- Буџета Републике Србије
- Сопствених средстава (делатност Предузећа и наплата накнада за коришћење заштићеног подручја)
- Приходи по основу накнада за коришћење заштићеног подручја
- Донација

- Фондова ЕУ

Пословање Јавног предузећа „Национални парк Ђердап“ финансира се из следећих извора:

1. из прихода по основу накнада за коришћење заштићеног подручја Националног парка „Ђердап“,
2. из прихода од продаје дрвних сортимената из шума Националног парка „Ђердап“,
3. из прихода по основу обављања послова ловства,
4. из прихода по основу обављања послова рибарства, наплатом дозвола за обављање привредног и рекреативног риболова,
5. из прихода по основу средстава из прихода Буџета Републике Србије,
6. из прихода по основу презентације и популаризације заштићеног подручја – туризам,
7. из осталих прихода
8. из прихода који се могу остварити по основу донација међународних организација у области заштите животне средине и заштите природе, по основу учешћа у међународним пројектима.

1.1. Организациона структура

Послови су организовани у четири (4) сектора и служби чувара Националног парка Ђердап изван сектора као и одељења Геопарка, на следећи начин:

1. Сектор заједничких послова, који води саветник директора за заједничке послове (1 запослени), у чијем је саставу:

- 1.1 Служба за финансијске и рачуноводствене послове,
- 1.2 Служба за комерцијалу, планове, набавке и управљање ризицима

2. Сектор за заштиту и одрживи развој, који води саветник директора за заштиту и одрживи развој (1 запослени), у чијем су саставу:

- 2.1 Служба заштите, унапређења, промовисања и одрживог развоја,
- 2.2 Служба за информисање, презентацију и туризам

3. Сектор за правне и опште послове, који води саветник директора за правне, опште и послове (1 запослени), у чијем су саставу:

- 3.1 Служба за правне и опште послове

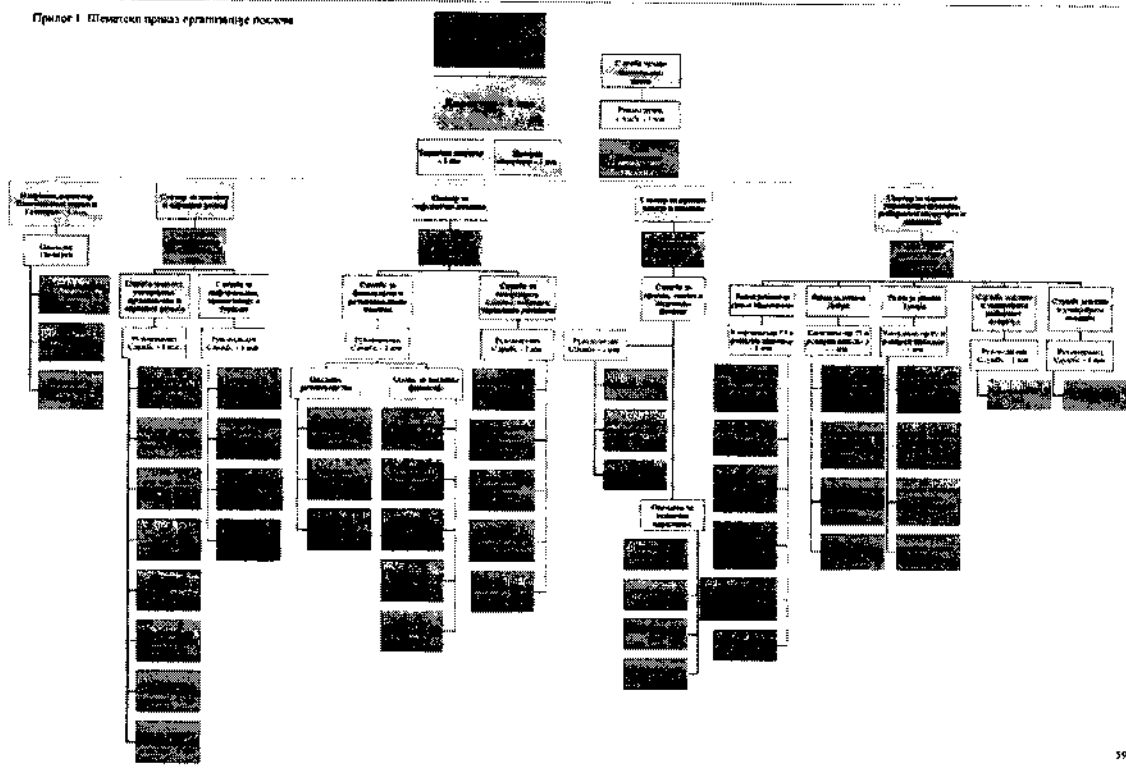
4. Сектор за одрживо управљање шумама, рибарским подручјем и ловиштем, који води саветник директора за планирање газдовања шумама (1 запослени), у чијем су саставу:

- 4.1 Радна јединица Текија,
 - 4.2 Радна јединица Доњи Милановац,
 - 4.3 Радна јединица Добра,
 - 4.4 Служба заштите и унапређења рибарског подручја,
 - 4.5 Служба заштите и унапређења ловишта
5. Служба чувара Националног парка Ђердап
6. Одељење Геопарка

1.2. Организациона шема Јавног предузећа

Унутрашња организација Предузећа уређена је Правилником о унутрашњој организацији и ситематизацији послова Јавног предузећа „Национални парк Ђердап“ Доњи Милановац бр. 926 од 27.02.2025. године, на који је сагласност дало Министарство заштите животне средине дана 20.03.2026. под бројем: 000029964 2025 14850 004 001 501 115. Овим Правилником утврђен је број, квалификациона структура, опис послова и стручна оспособљеност запослених, а ради извршавања програмских задатака. Правилником о унутрашњој организацији и ситематизацији послова Јавног предузећа „Национални парк Ђердап“, систематизована су радна места за 138 извршилаца.

Прилог 1. Шематски приказ организационе послове

1.3. Органи предузећа

Надзорни одбор:

Влада је Решењима којима није утврђен рок на који су именовани, именovala председника и чланове Надзорног одбора Предузећа и то:

1) за председника:

- Слободанка Здравковић; Решењем Оснивача број 24 број 119-3658/2025 од 11. априла 2025. године („Сл. гласник РС“, бр. 31/2025),

2) за чланове:

- (1) др Мехо Махмутовић, доктор медицинских наука из Новог Пазара, Решењем 24 број: 119-9754/2017 од 6. октобра 2017. („Сл.гласник РС“ бр.90/2017);
- (2) Коста Галијаш, дипл. економиста, из Београда, Решењем 24 број: 119-8454/2023 од 14. септембра 2023.године („Сл.гласник РС“, бр. 79/2023);
- (3) Војислав Милошевић, дипл. економиста из Београда, независан члан, Решењем 24 број: 119-8454/2023 од 14. септембра 2023.године („Сл.гласник РС“, бр. 79/2023);
- (4) Саша Несторовић, дипл. инжењер шумарства, представник запослених, Решењем 24 број:119-11181/2024 од 14. новембра 2024.године („Сл.гласник РС“, бр. 90/2024).

- в.д. директора предузећа: Саша Јаносевић (решењем 24 Број:119-3625/2022 од 05. маја 2022. године, („Сл. гласник РС“бр. 54/2022) Влада је именovala Сашу Јаносевића за в.д. директора Јавног< редузећа „Национални парк Ђердап“ Доњи Милановац.

У предузећу не постоји интегралан информациони систем. Постојећи информациони систем чини само књиговодство са обрачуном зарада који је у материјалној евиденцији повезан са шумарством. Постоји посебна служба плана и анализе. Раде се годишњи планови: Програм пословања Јавног предузећа „Национални парк Ђердап“, Програм управљања Националним парком „Ђердап“, Програм управљања рибарством на рибарском подручју Националног парка „Ђердап“, Годишњи план газдовања шумама Националног парка „Ђердап“, Годишњи план газдовања ловиштем „Ђердап“. Основ за наплату накнада је Закон о накнадама за коришћење јавних добара („Сл. гласник РС“, број 95/2018, 49/2019 и 86/2019 – усклађени дин. изн., 156/2020 – усклађени дин.изн., и 15/2021 – доп.усклађених дин.изн. 109/2025 и 118/2025 - усклађени дин. изн.), који у делу X регулише врсте накнада за

заштиту животне средине, а чланом 99 ст.1 тачка 2, као вид накнаде за коришћење животне средине наводи и накнаду за коришћење заштићеног подручја. Применом нових одредби Закона, Предузеће је Одлуком о накнадама за коришћење заштићеног подручја Националног парка „Ђердап“ („Сл.гласник РС“, број 28/2019) утврдило висину и начин обрачуна и плаћања накнаде за коришћење подручја Национални парк „Ђердап“. Обвезник накнаде су привредна друштва и друга правна лица, предузетници и грађани (корисници) који користе погодности Националног парка „Ђердап“, као заштићеног подручја и његове вредности. Обвезници су они који обављају делатност на подручју Националног парка „Ђердап“ или на други начин искоришћавају ово заштићено добро или својим радњама наносе штету овом заштићеном подручју;

2. Веродостојан приказ развоја, финансијског положаја и резултата пословања правног лица

2.1. Подручје Националног парка „Ђердап“ је први пут проглашено за национални парк 1974. године, када је Скупштина Социјалистичке Републике Србије на седници Већа удруженог рада одржаној 14. јуна 1974. године усвојила Закон о Националном парку „Ђердап“ који је објављен у „Сл. гласнику СРС“ број 31/74).

Као Предузеће, Национални парк „Ђердап“ је основано 1989. године (Одлука о оснивању Предузећа за заштиту и развој Националног парка Ђердап, „Сл.гласник РС“ број 6/89) са циљем да обавља послове заштите културних добара, природних и других знаменитости на подручју Националног парка „Ђердап“.

Законом о националним парковима („Сл. гласник РС“ број 39/93) Предузеће за заштиту и развој Националног парка „Ђердап“ постаје Јавно предузеће „Национални парк Ђердап“ са седиштем у Доњем Милановцу (у даљем тексту Предузеће). У Привредном суду Зајечар, 05.10.1993. под бројем Фи-3398/93 године, регистарски уложак I- 5562, извршена је пререгистрација и упис у судски регистар - Јавно предузеће „Национални парк Ђердап“ Доњи Милановац

2.2. Предузеће користи одговарајуће материјалне, кадровске, организационе и управљачке ресурсе за остваривање делатности за које је регистровано. Најзначајнији ресурс у спровођењу пословне политике Предузећа јесу запослени, који су изузетно стручни, обучени, вредни и посвећени послу.

Остали, али не и мање значајни ресурси Предузећа су:

- Шумарство: Најважнији ресурси у Парку су шумски екосистеми.

Укупна површина Националног парка „Ђердап“ је 63.786,48 ha, од чега је 49.202,89 ha под шумама и шумским земљиштем (државне шуме 37.052,89 ha, а шуме сопственика 12.150,00 ha), а 14.583,59 ha је остало земљиште. Укупна дрвна запремина државних шума Националног парка „Ђердап“ 8279747m³, запреминским прирастом од 3,99m³/ha и годишњим запреминским прирастом од 147979 m³ на читавој површини.

У складу са Годишњим планом газдовања шумама за 2025. годину извршени су шумско-узгојни радови, који представљају основу унапређења шумског фонда НП „Ђердап“, и то:

- прореде у састојинама на површини од 674,63ha
- обнављање састојина природним путем на површини од 568,90 ha
- чишћење у природним младим састојинама 17,96ha
- санитарне сече 42,28ha

Спроведене су мере заштите шума од биљних болести и штеточина и то:

- узорковање гранича хрста – контрола бројности мразовца (930 ком.)
- метод узорковања – пребројавање гусеница на 1000 листова (360 ha)
- постављање обавештења (24 ком.)

Узорци су прослеђени на анализу Институту за шумарство у циљу утврђивања присуства шумских штеточина ентомолошког и фитопатолошког порекла. Вршена је пропаганда путем медија.

Извршени су радови на уређењу шумских саобраћајница у укупној дужини од 157,12 km. Реализација плана искоришћавања шума износи 53.255,16m³ од планираних 64.222,69 m³.

- Рибарство: У току 2025. године продато је 1.635 дозвола за рекреативни риболов и 40 дозвола за привредни риболов. Током 2025.године извршено је 1150 редовних контрола, ванредних 122 и 63 акцијских контрола. Сачињено је 63 записника и 11 записника за пријаву. Одузето је 46 мрежа укупне дужине 1595 метара и одузето је шест (6) струкова . Број контролисаних лица у обављању риболова је 1570.

- Ловство: Израђен Годишњи план газдовања ловиштем „Ђердап“ за ловну 2025/2026 годину. Организација лова и спровођење планских активности спровођени су по Годишњем плану газдовања „Ђердап“ за ловну 2024/2025 годину. Број ловаца који су посетили ловиште у 2025. години је 322.

Континуиран рад комисије за процену штете настале од дивљачи. Укупно исплаћена накнада за причињену штету од дивљачи у 2025.години износи 1.781.797,00 динара.

Чувари заштићеног подручја распоређени су по реонима. Приликом обављања службених послова, исти се најчешће обављају појединачно, а у случају конкретних синхронизованих акција, у већем броју. Активности се спроводе на основу распореда, као и у зависности од ситуације на терену и тренутних потреба. У току 2025. године чуварска служба је вршила обилазак подручја Националног парка „Ђердап“ аутомобилима и моторима и то у дужини од 88.404km. Сачињено је 524 записника (камп-приколице, кућице на води, понтони и платформе и остало). Контролисано је 1424 лица

- Управљање посетиоцима: Током 2025. године евидентирано је 11.882 посетилаца из земље и иностранства. У складу са интересовањем посетилаца од половине маја до новембра организован је и рад викендом, а у сарадњи са службом чувара свакодневна дежурства на пешачким стазама. Коришћене су кућице за чуварску службу на

пешачким стазама у режиму првог степена заштите у циљу боље контроле посетилаца (Ковилово, Плоче). На тај начин спроводио се надзор и пратио број посетилаца.

Евидентирано је 11.882 посетилаца (домаћих и посетилаца из иностранства). Управљање посетиоцима спроводило се у складу са Планом управљања посетиоцима Националног парка Ђердап.

- Учешће на обукама и међународним састанцима Европске и Глобалне мреже геопаркова: Током 2025. године представници УНЕСКО Светског Геопарка Ђердап активно су учествовали у раду Европске мреже геопаркова (ЕГН) и Глобалне мреже геопаркова.

У периоду од 5. до 6. марта 2025. године представници Геопарка Ђердап присуствовали су 51. састанку Савета Координационог одбора ЕГН, који је одржан у седишту УНЕСКО-а у Паризу. На састанку је учествовало 109 геопаркова из 28 земаља Европе, што је пружио прилику за размену искустава, представљање текућих активности и јачање сарадње у оквиру мреже. У наставку године, одржан је у септембру 52. састанак Савета Координационог одбора ЕГН онлајн. Представници Геопарка Ђердап узели су учешће у виртуелној радионици „RegionalWorkshoponSDGs: AfricaandEurope“, посвећеној представљању 17 циљева одрживог развоја и њиховој примени у контексту УНЕСКО геопаркова. Поводом обележавања Светског дана геодиверзитета, представници Геопарка Ђердап присуствовали су онлајн предавању „Кључни концепти и најбоље праксе у геоконзервацији у УНЕСКО Светским геопарковима“, које је представљало значајан извор стручних информација и примера добре праксе.

Такође, представници Геопарка Ђердап учествовали су на онлајн заседању „6th/2025 GGNAdvisoryCommitteeMeeting“, где су разматране актуелне теме и смернице за даљи развој Глобалне мреже геопаркова.

Овим активностима остварена је континуирана комуникација и укљученост Геопарка Ђердап у међународне процесе, што доприноси унапређењу рада, видљивости и примене најбољих пракси у управљању геопарком.

Мониторинг и контрола Геопарка Ђердап

Израђен је и достављен Извештај о напретку за период 2023–2025. године. Током припреме активно се радило на имплементацији препорука Извршног одбора УНЕСКО-а.

- Током 2025. године активно се радило на испуњавању свих препорука добијених од стране евалуатора током ревалидационе мисије Геопарка Ђердап из 2023. године, које је потврдио Извршни одбор УНЕСКО-а. Радило се на проширењу мисије Геопарка Ђердап кроз разне активности, као што су: посете свих заинтересованих страна, обнављање постојећих и склапање нових споразума о сарадњи са локалним туристичким организацијама, удружењима жена, винаријама, смештајним и угоститељским објектима, сеоским домаћинствима и произвођачима домаћих производа (Удружење жена „Мисија креатива“ Кладово; Удружење жена „Вредне Влајне“ Рудна Глава; Винарија „Гамановић“; сеоско-туристичко домаћинство Бадркић; „Гликерија“, земљорадничка задруга „ПОМОНА“).
- Формализована је сарадња са Геопарком Хаџег из Румуније и Геопарком Папук из Хрватске. Настављена је сарадња са Геопарком Вишки архипелаг из Хрватске кроз онлајн састанке, као и са Геопарком Хаџег, чији волонтери традиционално долазе сваке године ради одржавања едукативних активности и размене знања и искуства.
- Настављена је сарадња са управљачима споменика природе на територији Геопарка Ђердап у припреми терена и извештаја о напретку за протекле две године. Дефинисан је календар активности и догађаја Геопарка за 2025. годину.
- Радило се на повећању видљивости заменом делова конструкције и табли, постављањем налепница и ознака за УНЕСКО светски геопарк и Светску мрежу геопаркова (GGN) на територији Геопарка Ђердап. Брендирани су управна зграда ЈП „Национални парк Ђердап“, седиште Геопарка Ђердап, новим налепницама и ознакама на улазним вратима, у Центру за посетиоце и салама за састанке. Израђене су нове плочице за партнере Геопарка. Направљен је Геопарк производ (ракија) са брендираним паковањем.
- Менаџмент и маркетинг план и издата фотомонографија Геопарк Ђердап
- У периоду од 30. јуна до 4. јула 2025. године успешно је спроведена теренска ревалидациона мисија од стране УНЕСКО евалуатора у складу са прописаним смерницама.
- Припремљен је и послат извештај о спроведеној ревалидационој мисији свим релевантним институцијама.
- Припремљена је и послата додатна документација евалуаторима за њихов званични извештај о спроведеној ревалидационој мисији.
- Сачињен је извештај о трошковима реализације ревалидационе мисије.

Некретнине: Пословни објекат у Доњем Милановцу са Центром за посетиоце Националног парка „Ђердап“ задовољава потребе за рад Националног парка „Ђердап“.

Пословни објекат у Добри, у чијем саставу су и станови за стручне кадрове Националног парка „Ђердап“, задовољава тренутне потребе реверног центра Добра. Интенција је Националног парка да прошири капацитете у Добри, у случају да се изнађе могућност за куповину некретнине која би била у функцији Националног парка – визиторски центар, смештај туриста и слично.

Адаптацијом карауле у Текији, чиме је добијено око 400 m² пословног простора, створени су услови за несметан рад запослених у овом рејону и адекватну презентацију и популаризацију Националног парка „Ђердап“ са могућношћу

смештаја за посетиоце. Реконструкцијом подрумског простора а у складу са пројектом „GEOTOUR“ формиран је савремени Центар за посетиоце и промоцију Ђердап Унеско геопарка.

Информационе технологије: У Предузећу је заступљеност информационе технологије на солидном нивоу. С обзиром на брзину развоја технологије и њен значај за обављање основне делатности, неопходно је побољшање постојећих програмских пакета, набавка нових, као и набавка недостајуће опреме. Предузеће планира да у 2026. години појача активну и пасивну мрежну инфраструктуру са одговарајућим безбедносним системом и одговарајућим софтверским решењима који омогућавају бржи и једноставнији начин преласка са „папирног“ на електронско пословање. Закон о електронском документу, електронској идентификацији и услугама од поверења у електронском пословању регулише поступак и начин увођења електронског пословања предузеће уводи од 2022. године.

Опрема: „Национални парк Ђердап“ поседује два (2) путничка возила – (1), „Škoda yeti“, и (1) један Mercedes-benzVito, (26) путничко - теренских возила, од чега шест (6) путничко-теренских возила „Лада Нива“, дванаест (12) путничко-теренских возила Dacia Duster, једно (1) теренско возило Fiat Doblo, једно (1) теренско возило Toyota Hilux, два (2) путничко-теренска возила Suzuki Jimny, два (2) путничко-теренска возила Škoda Karoq Ambition возила, једно (1) путничко теренско возило Fiat panda и 43 бицикла са помоћним мотором и мопеда.

Сва имовина која је у поседу Предузећа је у функцији заштите и развоја Националног парка „Ђердап“.

2.3. Приходи, расходи и резултат

У 2025. години предузеће је остварило приходе у износу од 336.379 милиона динара и расходе у износу од 317.770 милиона динара. Остварена добит пре опорезивања износи 18.609 милиона динара, а након опорезивања 14.921 милиона динара.

У наредној табели дат је приказ остварених прихода и расхода у 000 динара.

Табела бр. 1 Остварени приходи и расходи у 2025. год.

Број налога	НАЗИВ ПРИХОДА	ИЗНОС
600	ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ МАТИЧНОМ И ЗАВИСНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ	60,00
604	ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ	204,00
614	ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ	9.368,00
630	ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИКА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА	5.392,00
641	ПРИХОДИ ПО ОСНОВУ УСЛОВЉЕНИХ ДОНАЦИЈА	29.167,00
642	ПРИХОДИ ОД ДОНАЦИЈА, ДОТАЦИЈА, СУБВЕНЦИЈА И СЛ. ИЗ РЕПУБЛИЧКОГ БУЏЕТА	4.614,00
644	ПРИХОДИ ОД ДОНАЦИЈА, ДОТАЦИЈА И СЛ. ОД ИНОСТРАНИХ ВЛАДА И МЕЂУНАРОДНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА	2.991,00
650	ПРИХОДИ ОД ЗАКУПЛИНА	567,00
651	ПРИХОДИ ОД ЧЛАНАРИНА	11.617,00
655	ПРИХОДИ ПО ПОСЕБНИМ ПРОПИСИМА ИЗ ОСТАЛИХ ИЗВОРА	119.881,00
659	ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	627,00
662	ПРИХОДИ ОД КАМАТА (ОД ТРЕЋИХ ЛИЦА)	1.684,00
663	ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1,00
670	ДОБИЦИ ОД ПРОДАЈЕ НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ИМОВИНЕ, НЕКРЕТНОСТИ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМЕ	2.058,00
671	ДОБИЦИ ОД ПРОДАЈЕ БИОЛОШКИХ СРЕДСТАВА	94.408,00
676	ПРИХОДИ ПО ОСНОВУ ЕФЕКТА УГОВОРЕНЕ ЗАШТИТЕ ОД РИЗИКА (КОЈИ НЕ ИСПУЊАВАЈУ УСЛОВЕ ДА СЕ ИСКАЖУ У ОД	368,00
677	ПРИХОДИ ОД СМАЊЕЊА ОБАВЕЗА	2.394,00
678	ПРИХОДИ ОД УКИДАЊА ДУГОРОЧНИХ РЕЗЕРВИСАЊА	16.500,00
679	ОСТАЛИ НЕПОМЕНУТИ ПРИХОДИ	4.262,00
680	ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ БИОЛОШКИХ СРЕДСТАВА	25.757,00
685	ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ПОТРАЖИВАЊА И КРАТКОРОЧНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ПЛАСМАНА	4.459,00
6	УКУПНИ ПРИХОДИ	336.379,00

Број конта	НАЗИВ РАСХОДА	Износ
501	НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ	203,00
511	ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА ЗА ИЗРАДУ	3.253,00
512	ТРОШКОВИ ОСТАЛОГ МАТЕРИЈАЛА (РЕКИДСКОГ)	2.369,00
513	ТРОШКОВИ ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ	10.967,00
514	ТРОШКОВИ РЕЗЕРВНИХ ДЕЛОВА	4.301,00
515	ТРОШКОВИ ЈЕДНОКРАТНОГ ОТПИСА АЛАТА И ИНВЕНТАРА	2.477,00
520	ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА (БРУТО)	126.831,00
521	ТРОШКОВИ ПОРЕЗА И ДОПРИНОСА НА ЗАРАДЕ И НАКНАДЕ ЗАРАДА НА ТЕРЕТ ПОСЛОДАВЦА	19.215,00
522	ТРОШКОВИ НАКНАДА ПО УГОВОРУ О ДЕЛУ	23,00
525	ТРОШКОВИ НАКНАДЕ ФИЗИЧКИМ ЛИЦИМА ПО ОСНОВУ ОСТАЛИХ УГОВОРА	2.534,00
526	ТРОШКОВИ НАКНАДА ДИРЕКТОРУ ОДНОСНО ЧЛАНОВИМА ОРГАНА УПРАВЉАЊА И НАДЗОРА	7.350,00
529	ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ И НАКНАДЕ	4.189,00
531	ТРОШКОВИ ТРАНСПОРТНИХ УСЛУГА	2.402,00
532	ТРОШКОВИ УСЛУГА ОДРЖАВАЊА	32.310,00
533	ТРОШКОВИ ЗАКУПА	287,00
534	ТРОШКОВИ САЈМОВА	354,00
535	ТРОШКОВИ РЕКЛАМЕ И ПРОПАГАНДЕ	541,00
536	ТРОШКОВИ ИСТРАЖИВАЊА	758,00
539	ТРОШКОВИ ОСТАЛИХ УСЛУГА	752,00
540	ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	16.554,00
542	РЕЗЕРВИСАЊА ЗА ТРОШКОВЕ ОБНАВЉАЊА ПРИРОДНИХ БОГАТСТАВА	30.215,00
545	РЕЗЕРВИСАЊА ЗА НАКНАДЕ И ДРУГЕ БЕНЕФИЦИЈЕ ЗАПОСЛЕНИХ	549,00
550	ТРОШКОВИ НЕПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	10.660,00
551	ТРОШКОВИ РЕПРЕЗЕНТАЦИЈЕ	993,00
552	ТРОШКОВИ ПРЕМИЈА И ОСИГУРАЊА	3.597,00
553	ТРОШКОВИ ПЛАТНОГ ПРОМЕТА	356,00
554	ТРОШКОВИ ЧЛАНАРИНА	767,00
555	ТРОШКОВИ ПОРЕЗА И НАКНАДА	12.825,00
559	ОСТАЛИ НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	7.169,00
562	РАСХОДИ КАМАТА (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1,00
563	НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	7,00
569	ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	299,00
570	ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ РАСХОДОВАЊА И ПРОДАЈЕ НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ИМОВИНЕ, НЕКРЕТНОСТИ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМЕ	307,00
576	РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ДИРЕКТНИХ ОТПИСА ПОТРАЖИВАЊА	71,00
579	ОСТАЛИ НЕПОМЕНУТИ РАСХОДИ	2.257,00
585	РАСХОДИ ОД УСЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ПОТРАЖИВАЊА И КРАТКОРОЧНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ПЛАСМАНА	9.582,00
5	УКУПНИ РАСХОДИ	317.770,00
	ДОБИЈ ПРЕ ОПОРЕЗОВАЊА	18.609,00

2.4. Остварена производња и продаја

Као резултат стања привреде, потрошача, конкуренције, квалитета производа и услуга, активности предузећа у областима којима се бави, у протеклом периоду предузеће је остварило следећу производњу и броју лица којима је пружена услуга :

Табела бр. 2 Остварени обим производње ушмарству и број лица у пруженим услугама 2021– 2025.

Назив производа и услуга	2021.г	2022.г	2023.г	2024.г	2025.г
Производња дрвених сортимената - трупи (м3)	10.429,03	11.856,58	7.745,02	5.752,93	10.918,03
Производња дрвених сортимената - огрес + РО (м3)	44.296,49	57.228,29	33.381,54	24.687,07	42.337,13
Производња дрвених сортимената у сопственој режији (м3)	-	-	-	-	558,79
Продаја риболовних дозвола -привредни (ком.)	47	44	43	43	40
Продаја риболовних дозвола -рекреативни (ком.)	1.237	1.348	1.529	1.532	1.635
Број посетилаца заштићеног подручја	8.775	9.632	13.268	15.643	11.882
Број ловаца	548	895	331	350	322

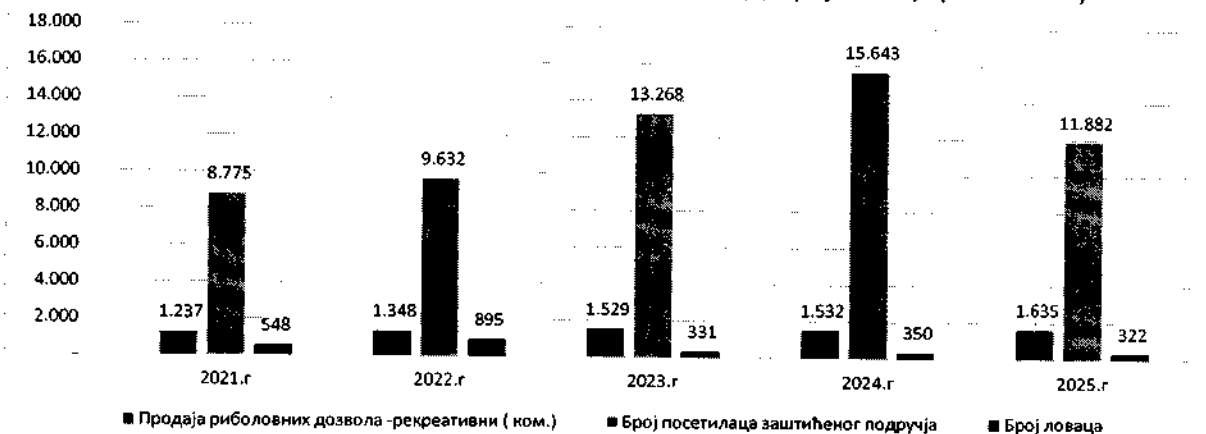

Графикон бр. 1 Продаја дрвних сортимената (2021-2025)

Графикон бр. 2 Продаја дозвола за привредни риболов (2021-2025)

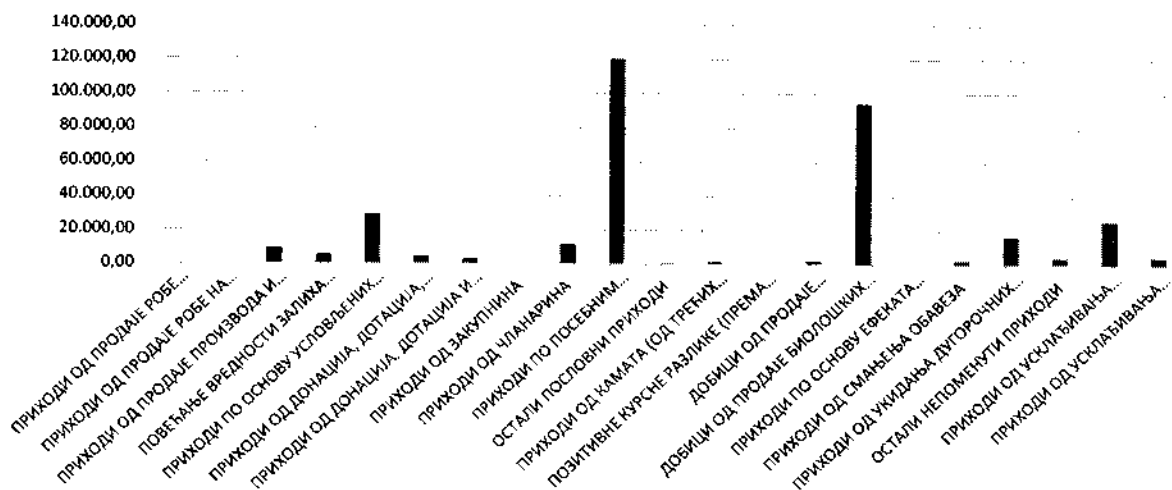
Продаја рекреативних дозвола, број посетилаца, број ловаца (2021-2025)

Графикон бр. 3 Број посетилаца ЗП, продаја дозвола за рекреативни риболов и број ловаца (2021-2025)

Процес пословања Предузећа одвија се у постављеним циљевима дефинисаним одговарајућим планским документима, који подразумевају како натуралне, тако и финансијске показатеље пословања. Унапређење процеса пословања подразумева да се одговори на пословну политику Предузећа, првенствено у нивоу квалитета заштите и развоја подручја Националног парка „Ђердап“ уз максималну рационализацију трошкова и повећања нивоа финансијске стабилности. Промоција и популаризација вредности НП „Ђердап“ спроводиће се кроз различите промотивне активности, сарадњу са медијима, издавање пропагандног материјала, научно-популарних публикација, сајамске наступе и манифестације, сарадњу са образовним и установама културе, спровођење еколошких едукативних радионица. У Националном парк „Ђердап“ на релативно малом географском простору, формирао се мозаик вредних природних и културних ресурса од кључног значаја за развој атрактивних туристичких производа који добијају све већи значај и приоритет у свим плановима развоја. По броју посетилаца уочавају се резултати у промовисању и развоју садржаја из области туризма.

ПРИХОДИ У 000 ДИНАРА

Графикон бр. 4 Остварени приходи у 2025. години по структури

Табела 3: Приход по делатностима и годинама 2021. -2025. година

Остварен приход по делатностима	Јед. мере	2021. год.	2022. год.	2023. год.	2024. год.	2025. год.
		износ	износ	износ	износ	износ
укупно - презентација и популаризација	дин.	2.300	3.026	3.016	4.302	5.059
укупно - ловство	дин.	5.822	4.702	5.191	5.108	5.413
укупно - рибарство	дин.	8.521	8.045	9.951	10.456	10.777
укупно - шумарство	дин.	63.086	96.370	72.663	51.533	94.408
укупно - накнаде	дин.	87.677	89.052	85.971	102.988	119.881
укупно - приход од субвенција	дин.	13.340	13.272	15.962	22.976	33.781
укупно - донације	дин.	4.196	8.583	-	761	2.991
укупно - остали приходи	дин.	53.604	58.800	106.756	89.544	64.069
УКУПНИ ПРИХОДИ	дин.	238.546	281.850	299.510	286.907	336.379
УКУПНИ РАСХОДИ	дин.	224.430	268.204	283.912	279.846	321.458
НЕТО ДОБИТ	дин.	14.116	13.646	15.646	7.061	14.921

Графикон бр. 5 Остварење прихода по делатностима у хиљадама динара (2021-2025.)

Табела бр. 4 Остварење прихода по делатностима у % (2021-2025.)

Остварен приход по делатностима	2021. год.	2022. год.	2023. год.	2024. год.	2025. год.
	% учешћа у приходима	% учешћа у приходима	% учешћа у приходима	% учешћа у приходима	% учешћа у приходима
укупно - презентација и популаризација	0,96	1,07	1,01	1,50	1,50
укупно - ловство	2,44	1,67	1,73	1,78	1,61
укупно - рибарство	3,57	2,85	3,32	3,64	3,20
укупно - шумарство	26,45	34,19	24,26	17,96	28,07
укупно - накнаде	36,75	31,60	28,70	35,90	35,64
укупно - приход од субвенција	5,59	4,71	5,33	8,01	10,04
укупно - донације	1,76	3,05	-	0,27	0,89
укупно - остали приходи	22,47	20,86	35,64	31,21	19,05
УКУПНИ ПРИХОДИ	100	100	100	100	100

Графикон бр. 6 Приходи по делатностима у % учешћа у укупним приходима 2021.-2025. год.

Графикон бр. 7 Остварена нето добит 2021. – 2025. година

2.5. Остварени резултати и финансијска анализа пословања

Анализа и оцена финансијског положаја и остварених резултата Предузећа је могућа на бази бројних показатеља финансијске анализе који су идентификовани од стране економске теорије, а прихваћени од привредне праксе. За потребе анализе пословања Предузећа коришћени су најважнији показатељи финансијске анализе конструисани на основу званичних рачуноводствених извештаја овог Предузећа у циљу добијања што реалније опште слике његове финансијске структуре и ефикасности пословања у посматраном периоду.

Треба нагласити да су за анализу коришћени биланси последње три године (2023-2025. год.).

2.5.1 Оцена финансијског положаја предузећа

Финансијска анализа се бави анализом финансијског стања Предузећа и могућностима промена у жељеном стању. Велики део анализа се врши стављањем у однос одређених вредности из биланса стања и биланса успеха (однос једне билансне позиције према другој, изражене кроз математичку формулу). Тиме се мере оне узрочне везе између билансних позиција које одражавају пословна стања и тенденције.

Ради реализације задатака на заштити и управљању природним ресурсима неопходно је:

- Обезбедити основне податке о стању појединих елемената природних ресурса, као стручне основе за доношење дугорочних развојних одлука;
 - Очувати аутохтоност дендролошког састава шума;
 - Усмерити све активности на заштиту ловне и риболовне фауне;
 - Израдити и спроводити управљачка докумената;
- Финансијска анализа подразумева сакупљање и коришћење информација, са циљем да:
1. оцени текуће финансијско стање Предузећа,

2. оцени могући темпо развоја Предузећа,
3. открије доступне изворе средстава,
4. прогнозира будуће стање Предузећа,
5. прогнозира положај Предузећа на тржишту.

ЈП „Национални парк Ђердап“ послује у конкурентном и тржишном окружењу, што пословодству отежава доношење одлука у циљу повећања имовине и укупног резултата пословања, односно како ће организовати заштиту животне средине, што је основна делатност Предузећа уз остваривање максималне добити у пословању у тржишном окружењу. Финансијски показатељи су показатељи успешности и стабилности пословања Предузећа. Успешност у раду са економског становишта подразумева јесу ли израђени производи (шумарство), пружене услуге (посете туриста, услуге у ловству) квалитативно и квантитативно добре с обзиром на захтев и потребе купаца, а при том упоредно са квалитетом и количином елемената који су уложени у радни процес.

Анализа финансијских извештаја има два циља:

1. анализа стања имовине, капитала и обавеза Предузећа
2. анализу прихода и расхода, као и пословни резултат, односно добит Предузећа.

За анализу стања имовине, капитала и обавеза Предузећа, основа је биланс стања на одређени дан, док су за анализу прихода и расхода и пословног резултата основ приходи и расходи за одређени временски период. Финансијску снагу чине квантитативна и квалитативна компонента.

Квантитативна финансијска снага – обим и врста имовине. Она захтева усклађеност основних средстава са пословним задатком (да не би било неискоришћености капацитета), усклађеност основних и обртних средстава (да не би дошло до застоја) усклађеност краткорочног и дугорочног финансирања, усклађеност сопственог и туђег капитала, очување финансијске равнотеже.

Квалитет финансијске снаге чини трајна способност плаћања обавеза у року (солвентност), као и краткорочно и дугорочно финансирања (текућег пословања и развоја), улагање у материјалну и финансијску имовину, задовољење финансијских потреба радника, пословодства, државе, очување и повећање имовине државе као оснивача. Квалитет финансијске снаге је примаран, јер условљава могућност пословања, док квантитет условљава обим пословања.

ROA - Нето добит у односу на укупна средства којима Предузеће располаже је категорија која варира у зависности од врсте делатности предузећа. Предузеће располаже великим средствима (шуме чија је процењена вредност 4.264.992 хиљада динара), па тиме и има малу вредност ROA (последње три године 0,13- 0,28). За 2025. годину кретање индикатора је на бољем нивоу у односу на претходну годину. Планира се нето добит у 2026. у односу на 2025. годину на приближно истом нивоу а знатно већа у односу на 2024. године, тиме што се повећани трошкови надокнађују бољом ситуацијом на тржишту код реализације дрвних сортимената и могућношћу да се реализује расположива дрвна маса по извођачким пројектима. Предузеће планира да настави са инвестиционим улагањима у 2026. години. Резултат инвестиционог улагања на раст нето добити, рефлектоваће се у каснијем периоду.

ROE – Нето добит у односу на капитал, такође у оцени профитабилности садржи велику вредност капитала у односу на нето добит. Располагава финансијска средства ће се преусмеравати на нова инвестициона улагања, што би у каснијем периоду повећало профитабилност или задржало бар на приближно истом нивоу као и претходних година.

Оперативни новчани ток за период 2023 - 2025. година је осцилирајући. У периоду од 2023. до 2025. године постоји све већи прилив средстава, што значи да Предузеће појачава прилив средстава из пословних активности како би финансијски могло да отпрати неопходне финансијске одливе.

Индикатор ликвидности се креће од 69,26% до 129,35%, при чему планиран индикатор ликвидности у 2026. години износи 160,83%, док је у 2024. години процењен на 69,26%. Индикатор опште ликвидности приказан дословном применом формуле не приказује реално стање ликвидности Предузећа, јер у расположивим обртним средствима Предузеће на располагање залихама дрвних сортимената, чијом реализацијом се измирују краткорочне обавезе. Вредност дрвних сортимената која се продају су на позицији вредности шуме, чије искоришћавање је предвиђено годишњим планом искоришћавања и представља приход од продаје дрвних сортимената на пању. Код позиције краткорочних обавеза за израчунавање процента ликвидности садржан је део пасивних временских разграничења који је настао као ефекат примене МРС- 20 који такође, утиче на израчунавање ликвидности.

Инвестиције планиране у 2026. години по плану износе 79.907 хиљаде динара, при чему је у 2025. године реализација у износу од 20.951 хиљада динара.

Обавезе у односу на капитал, показују да је капиталом покривено 97% до 98% обавеза, односно Предузеће нема кредитну задуженост, али рационалним сезонским распоредом финансијских средстава има довољно средстава за покриће текуће ликвидности у зимском периоду када Предузеће због временских услова није у могућности да обавља редовну делатност, а неопходно је измирење доспелих обавеза. За презентацију индикатора задужености такође је проблематичан део пасивних временских разграничења који је настао као ефекат примене МРС 20, јер не представља дуг. Однос краткорочних и дугорочних обавеза, као и одложених пореских обавеза према укупним средствима Предузећа креће се између 2% и 4% јер Предузеће нема кредитну задуженост у 2025. години.

Кретање нето обртног фонда у посматраном периоду указује на чињеницу да се превазилази ситуација да краткорочне обавезе превазилазе вредност обртних средстава, што за последицу има негативне износе нето обртних средстава. Ово показује да не постоје обртна средства дугорочно финансирана, па су и показатељи релативног односа НОС према укупним обртним средствима и залихама негативне вредности. Општи је закључак, да је овакво кретање НОФ имало неповољне импликације на ликвидност предузећа. Код сагледавања индикатора ликвидности уочљиво је, да општи показатељ рачно ликвидности постепено повећава своју вредност изнад 1 тј. изнад доње границе ликвидности (што потврђује претходно констатовано стање о односу обртних средстава и краткорочних

обавеза). Индикатор опште ликвидности приказан дословном применом формуле не приказује реално стање ликвидности Предузећа, јер у расположивим обртним средствима Предузеће не располаже залихама дрвних сортимената, чијом реализацијом се измирују краткорочне обавезе. Вредност дрвних сортимената која се продају су на позицији смањења вредности шума, чије искоришћавање је предвиђено годишњим планом искоришћавања и представља приход од продаје дрвних сортимената на пању. То значи да Предузеће поседује новчана средства која се могу трансформисати у новчана средства, чиме није угрожена финансијска стабилност Предузећа. Код позиције краткорочних обавеза за израчунавање ликвидности садржан је део пасивних временских разграничења који је настао као ефекат примене МРС- 20 који такође, утиче на израчунавање ликвидности. Код израчунавања садашње ликвидности, коефицијент је > од 1, што показује тренутну могућност Предузећа да исплати доспеле обавезе према повериоцима.

Квалитет финансијске снаге чини трајна способност плаћања обавеза у року (солвентност), као и краткорочно и дугорочно финансирања (текућег пословања и развоја), улагање у материјалну и финансијску имовину, задовољење финансијских потреба радника, пословодства, државе, очување и повећање имовине државе као оснивача. У групи индикатора солвентности Предузећа, ратио структура капитала је изнад 1 (сматра се да би требало да буде бар 1), и креће се од 3,40 до 3,78, што је показатељ структуре извора финансирања (учешћа сопственог капитала). Остали показатељи у овој групи (финансијска сигурност, степен самофинансирања, степен кредитне способности), такође, показују стабилну тенденцију.

Код показатеља активности уочава се да купци авансирају куповину, период испоруке зависи од временских услова на терену, што може временски одужити реализацију склопљених уговора анексима, а за последицу има веће износе аванса у стању и коначна реализација са купцима у каснијем периоду. Обавезе према добављачима се измирују по роковима доспећа, а најкасније у року од 45 дана од дана достављања фактуре у складу са законом о измирењу обавеза у комерцијалним трансакцијама.

Индикатори економичности (мерене односом пословних прихода према пословним расходима) у свим анализираном годинама имају вредности испод 100%, што практично значи да је Предузеће остварило негативан пословни резултат, међутим мерено укупним приходима и расходима вредност је изнад 100%, укупан резултат је позитиван, јер продаја дрвних сортимената (билошких средстава) представља остали приход из контне групе 67 – добици од продаје билошких средстава и битно утиче на пословни резултат Предузећа.

2.5.2. Оцена остварених резултата пословања Предузећа

У погледу висине и структуре прихода и расхода може се констатовати следеће:

- приходи и расходи Предузећа у посматраном периоду показују тенденцију раста – приходи за 17,24%, а расходи за 13,29 у 2025. години у односу на 2024. годину;

- доминантно учешће у приходима имају пословни приходи остварени углавном продајом производа и робе на домаћем тржишту (у просеку преко 62,50%), док су остали приходи заступљени у просеку 37,50%, а односе на активирање дугорочних резервисања, приход од продаје основних средстава, приход од наплата штета нанетих заштићеном подручју, приход од судских спорова, приход од испитивања циљаних животиња, приход од наплата новчаних казни, остали непоменути приходи – уговорена заштита од ризика.

Непословни и ванредни, као и ревалоризациони приходи заступљени са мањим процентима;

- у укупним расходима доминантно учешће имају пословни расходи (у последње три посматране године у просеку 96%). Финансијски, непословни и ванредни, као и ревалоризациони расходи учествују са занемарљивим процентима у укупним расходима свега 4%.

- у свим посматраним годинама Предузеће је остварило позитиван пословни резултат. У 2024. години укупан резултат је био мањи за 84,76% у односу на 2023. годину услед поремећаја на тржишту дрвних сортимената, док је у последњој посматраној години 2025. години Предузеће остварило позитиван укупан резултат који је за 111,32% већи у односу на 2024. годину. Овакав развој остварених резултата Предузећа директно је условно и одговарајуће кретање и висину показатеља рентабилитета, приказане кроз стопе добитка и стопе приноса на ангажована пословна средства.

2.5.3. Закључак о финансијском положају и оствареним резултатима Предузећа

Имајући у виду одговарајуће званичне финансијске извештаје и на њима засноване анализирани показатеље, општа оцена развоја финансијског положаја и остварених резултата Предузећа у посматраном трогодишњем периоду у најкраћим цртама била би:

- у целини посматрано финансијска конституција Предузећа детерминисана је, прво, структуром извора финансирања (учешћа сопственог капитала у финансирању пословних средстава Предузећа) и с тим у вези, добрим показатељима солвентности и степена покрића основних средстава сопственим капиталом. Иако индикатор ликвидности показује недовољност обртних, ликвидних и посебно, новчаних средстава за покриће краткорочних обавеза, као и неповољним развојем НОФ-а, вредност дрвних сортимената која се продају на позицији смањења вредности шума, показује да Предузеће поседује средства која се могу трансформисати у новчана средства, чиме није угрожена финансијска стабилност Предузећа. На овакву финансијску структуру утиче и прилично успорен обрт залиха, купаца и посебно, добављача, као и у позитивном смислу, знатније побољшање показатеља економичности у последњој посматраној години;

- што се тиче развоја остварених резултата Предузећа евидентно је, да је Предузеће, након прве године посматрања у којој је имало позитива резултат, у другој мањи позитиван нето резултат, док је у последњој години већи финансијски резултат у односу на прву упоредну годину. У том смислу, односни показатељи су задовољавајући

у анализираним годинама, јер се ради о позитивним стопама, које су и релативно добре, Предузеће планира да настави са инвестиционим улагањима у 2026. години, у 2025. години укупно инвестирано око 20 милиона динара, а резултати тог улагања на раст нето добити, очекују се у каснијем периоду.

2.6. Кадровска структура

На дан 31.12.2025. године у предузећу је запослено 94. Квалификациона структура запослених је у децембру 2025. године је следећа:

Табела 4: Квалификациона структура запослених период 2021. – 2025. године

КВАЛИФИКАЦИЈА	2021.г.	2022.г.	2023.г.	2024.г.	2025.г.
НК	4	5	6	5	4
ПК	/	/	/	/	/
КВ	/	/	1	1	1
ССС	51	54	50	52	49
ВКВ	/	/	/	/	/
ВС	2	2	2	2	3
ВСС	32	36	35	34	35
УКУПНО:	89	97	94	94	92

У децембру 2025. године у предузећу је запослено 94 радника.

Табела 5: Структура запослених по организационим јединицама на дан 31.12.2025. године је следећа

Структура радника по организационим јединицама	Број радника на дан 31.12.2025.
Директор и радна места ван сектора	1
Сектор за заштиту и одрживи развој	8
Сектор за заједничке послове - служба за финансијске и рачуноводствене послове	10
Сектор за заједничке послове - служба за комерцијалу, планове, набавке и упр. ризицима	5
Сектор за правне и опште послове	8
Сектор за одрживо управљање шумама, риб. подр. и ловиштем - Радна јединица Д. Милановац	15
Сектор за одрживо управљање шумама, риб. подр. и ловиштем - Радна јединица Добра	8
Сектор за одрживо управљање шумама, риб. подр. и ловиштем - Радна јединица Текија	5
Сектор за одрживо управљање шумама, риб. подр. и ловиштем - Служба унапр. риб. подручја	6
Сектор за одрживо управљање шумама, риб. подр. и ловиштем - Служба унапређења ловишта	5
Служба чувара заштићеног подручја	19
Одељење Геопарка	2
Укупно	92

Правилником о унутрашњој организацији и ситематизацији послова Јавног предузећа „Национални парк Ђердап“ бр. 926 од 27.02.2025. године на који је Министарство животне средине дало сагласност под бројем 000029964 2025 14850 004 001 501 115 од 20.03.2025. године, систематизована су радна места за 138 извршилаца. Запослени у Предузећу обављају рад у три радне јединице: Добра (део општине Голубац), Доњи Милановац (део општине Мајданпек) и Текија (део општине Кладово). Предузеће има мањи број запослених у односу на извршавања програмских задатака из делатности Предузећа утврђених оснивачким актом, Статутом, Законом о заштити природе („Службени гласник РС“, број 36/2009, 88/2010 и 91/2010 – испр. и 14/2016, 95/2018- др. закон и 71/2021) и Законом о националним парковима („Службени гласник РС“, број 84/15 и 95/2018- др.закон).

У Предузећу на дан 31.12.2025. године запослено је 92 радника, од којих је 91 на неодређено и 3 на одређено време. Предузеће нема ангажоване раднике на сезонским пословима, уговору о делу, на привремене и повремене послове. Недостатак стручне радне снаге, где постојећа квалификациона структура не омогућава попуњавање већине упражњених и слободних радних места премештањем других запослених, изискује да се њихова попуна мора извршити новим запошљавањем на неодређено време, у складу са Законом о буџетском систему („Сл. гласник РС“, број 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13-исправка, 108/13, 142/14, 68/15-др. закон, 103/15,

99/16, 113/17, 95/18, 31/2019, 72/2019, 149/2020, 18/2021, 138/2022, 118/2021 –др. Закон, 92/2023 и 94/2024).

Планирано запошљавање, врши се у складу са чл. 27к Законом о буџетском систему.

Обавеза доношења годишњег Програма пословања утврђена је одредбама члана 59. став 2 Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС“, број 15/2016 и 88/2019). Програм се доноси за сваку календарску годину и доставља се оснивачу јавног предузећа ради добијања сагласности.

Чланом 60. Закона прописан је и обавезни садржај програма пословања, који треба да садржи елементе целовитог сагледавања, политике запослености и зарада (радна снага по квалификационој и старосној структури). Приликом планирања укупне годишње масе средстава за зараде, односно месечне масе средстава за зараде, узимају се у обзир околности и потребе посла, као и процењени број запослених у сваком календарском месецу. Код планирања средстава за зараде, поштује се висина сваког појединачног права утврђеног Законом, општим актом – Колективним уговором и уговором о раду (повећан обим посла у појединим месецима, ангажовање запослених у дане државних празника, коришћење годишњих одмора, плаћеног одсуства и остало), што је уређено важећим законски и позаконски актима у области зарада.

2.7. Значајни догађаји по завршетку пословне године

У 2026. Години предузеће је променило правну форму из јавног предузећа у друштво с ограниченом одговорношћу Национални парк Ђердап решењем Агенције за привредне регистре број БД 13588/2026 од 13.02.2026. године.

3. Информације о улагањима у циљу заштите животне средине

3.1. Чување

3.1.1. Служба чувара заштићеног подручја

Најважнији акт Националног парка Ђердап је Правилник о унутрашњем реду чија садржина и начин доношења су у директној корелацији са Законом о националним парковима („Службени гласник РС“, бр.84/15 и 95/20218- др.закон). На Правилник о унутрашњем реду и чуварској служби Националног парка Ђердап добијена је сагласност Министарства заштите животне средине 19.10.2021. Тренутно 16 чувара има положен стручни испит.

Чувари заштићеног подручја распоређени су по реонима. Приликом обављања службених послова, исти се најчешће обављају појединачно, а у случају конкретних синхронизованих акција, у већем броју. Активности се спроводе на основу распореда, као и у зависности од ситуације на терену и тренутних потреба.

У току 2025. године чуварска служба је вршила обилазак подручја Националног парка Ђердап аутомобилима и моторима и то у дужини од 85.000km. Сачињено је 525 записника и то за привремене објекте 317 (камп-приколице, понтони и платформе) остало 208. Контролисано преко је 1000 лица.

За бруто зараде чувара заштићеног подручја утрошено је 25.479.055,99 динара а планирано је динара 26.122.763,00.

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	Износ
26.122.763,00	25.479.055,99	100%	МЗЖС ЈПНП Ђердап	19.440.000,00 6.039.055.99
Извршиоци	Служба чувара	Националног	парка Ђердап	
Активности				

3.1.2. Остали трошкови чуварске службе (гориво, дневнице, опрема..)

Гориво и мазива за мопед и аутомобиле. Трошкови регистрације и одржавања возила и трошкови канцеларијског материјала.

За наведене активности утрошено је 1.000.000,00 динара од планираних 1.000.000,00 динара.

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	Износ
1.000.000,00	1.000.000,00	100%	ЈП НП Ђердап	1.000.000,00
Извршиоци	Служба чувара	Националног	парка Ђердап	
Активности				

3.1.3. Набавка средстава рада (превозна средства)

Набављено је два теренска возила 4*4.

За наведену активност утрошено је 6.662.244,00 динара, а планирано је 7.638.000,00 динара.

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	Износ
7,638,000,00	6.662.244,00	100%	ЈП НП Ђердап МЗЖС	3.662.244,00 3.000.000,00
Извршиоци Активности	Служба заштите и одрж. развоја Националног парка Ђердап			

3.1.4. Бруто зараде осталог особља код управљача на пословима управљања заштићеним подручјем
За бруто зараде осталог особља утрошено је 120.485.238,01 динара, а планирано је 113.612.914,00 динара.

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	Износ
113.612.914,00	120.485.238,01	100%	ЈП НП Ђердап	120.485.238,01
Извршиоци Активности	Служба рачуноводства Националног парка Ђердап			

3.1.5. Набавка службене одеће за особље запослено код управљача на пословима чувања и управљања заштићеним подручјем

Набавка униформе за запослене у служби чувара Националног парка Ђердап, а у складу са Правилником о службеној одећи, односно униформи чувара у националним парковима и заштићеним подручјима ("Службени гласник РС", број 105/20), набавка униформе за остале чуварске службе; набавка гумених чизама, термо одећа и термо чизама као и теренских ципела за запослене код Управљача.

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	Износ
576.000,00	444.600,00	100%	ЈП НП Ђердап	444.600,00
Извршиоци Активности	Служба заштите и развоја			

За наведену активност утрошено је 444.600,00 динара, а планирано је 576.000,00 динара.

3.1.6. Едукација запослених

Сложеност управљања заштићеним подручјем се повећава из дана у дан. Динамика екосистема и природних процеса, као и однос човек-природа чине ову област још захтевнијом, постављајући стандарде за едукацију запослених у овој области. У 2025. години запослени су похађали тренинге и радионице и присуствовали семинарима у циљу квалитетнијег обављања радних задатака.

- На Копаонику је током марта 2025. године одржана 31. Конференција YUINFO из области е-Друштва, Развоја софтвера и алата, ЕРП системи, Рачунарске мреже и телекомуникација, Вештачка интелигенција, Рачунарске примене. Дигитални маркетинг и медији на којем је учествовао представник ЈП „Национални парк Ђердап“

За едукацију запослених утрошено је 238.635,00 динара од планираних 400.000,00 динара.

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	Износ
400.000,00	238.635,00	100%	ЈП НП Ђердап	238.635,00
Извршиоци Активности	Служба заштите и развоја Служба за туризам			

3.1.7. Чланарине за Европску и Светску мрежу геопаркова

На основу Статута Светске мреже геопаркова, чланство у Светској мрежи геопаркова је обавезно. Сваки члан годишње плаћа чланарину у износу који предлаже Извршни одбор Светске мреже геопаркова, а одобрава Генерална скупштина. Европска мрежа геопаркова је регионална мрежа геопаркова у Европи и функционише у

оквиру Светске мреже геопаркова. Статут Светске мреже је основни документ Организације, док документа Интерна правила и Етички кодекс дефинишу и употпуњују Статут. Европска мрежа геопаркова следи горе поменуте документе Светске мреже геопаркова, као и Правила рада Европске мреже геопаркова. Према томе, свака институционална чланица Европске мреже геопаркова плаћа годишњу накнаду, односно чланарину, по стопи коју препоручује Саветодавни одбор Европске мреже геопаркова, а одобрава Координациони одбор. Чланарина покрива календарску годину. ЈП „Национални парк Ђердап“ је у 2025. платио чланарину за Светску, као и Европску мрежу геопаркова. За наведену активност утрошено је 286.350,00 динара од планираних 400.000,00 динара.

Планирана средства	Реализована средства	Реализација активности у %	Извори средстава	Износ
400.000,00	286.350,00	100%	ЈП „НП Ђердап“	286.350,00
Извршиоци активности	Служба за информисање, презентацију, туризам и геопарк			

3.2. Заштита, праћење стања и унапређење природних и створених вредности

3.2.1. Картирање и редовно праћење стања популација значајних, ретких и угрожених врста флоре националног парка

Током 2025. године вршен је мониторинг популација врста *Pulsatillavulgarissubsp. grandis*, детерминација станишта врста из фамилије *Orchidaceae*, утврђивање распрострањења популација строго заштићених реликтних биљних врста *Callunavulgaris*, *Taxusbaccata*, *Illexaquifolium* *Daphnolaureola*. Није утврђено присуство строго заштићених врста *Crocusanaticus*, *Veronicabachofenii*, *Elatinetriandra* и *Ranunculuslingua*.

Што се тиче детерминације станишта врста из фамилије орхидеја, извршен је обилазак 23 локалитета где је регистровано присуство пет врста (*Orchispurpurea*, *Orchissimia*, *Anacamptispiramidalis*, *Orchispurpureaalbo*, *Anacamptismorio*). Најбројнија врста на наведеним локалитетима је *Anacamptispiramidalis*. За станишта на наведеним локалитетима узете су ГПС координате у циљу допуне база података. Такође у оквиру пројекта са Биолошким факултетом обављена су истраживања станишта орхидеја.

Мониторинг врсте *Pulsatillavulgarissubsp. Grandis* вршен је у марту и априлу, на локалитету у Газдинској јединици „Штрбачко корито“ у 67. одељењу у кањону Велики и Мали Казан. Приликом првог обиласка локалитета популација се налазила у фази почетка цветања или је прецветала, док је друга половина била у фази почетка цветања, што је отежало утврђивање прецизније бројности популације. Општа оцена стања је да је дошло до поремећаја у бројности јединки, различитом времену и дужини цветања. Приметно је да се процес цветања не дешава једновременно, већ зависи од микростанишних услова. За наведене активности утрошено је 90.000,00 динара од планираних 100.000,00 динара.

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	Износ
100.000,00	90.000,00	90%	ЈПНП Ђердап	90.000,00
Извршиоци Активности	Служба заштите и развоја			

3.2.2. Истраживање диверзитета птица НП Ђердап

На основу теренских истраживања птица на подручју Националног парка Ђердап, забележено је укупно 29 врста птица које су приоритетне врсте за заштиту према НАТУРА 2000 програму.

Птице грабљивице забележене током 2025. године на подручју националног парка:

- Сури орао *Aquila chrysaetos*: присутан је на подручју Националног парка Ђердап током целе године. На подручју Великог и Малог Штрпца присутан је један пар. На подручју Босман-Соколовац-Курматура евидентиран је један примерак.

- Белоралпан *Haeliaetus albicilla*: присутан је на подручју Националног парка током целе године. У зимским месецима је бројнији. У току зиме евидентиране су две јединке на Голем Брду, две јединке на бољетинском Гребену, једна јединка у Поречком заливу, једна јединка на подручју Чезаве (између Добре и Брњице). У току летњих месеци евидентирана је једна јединка на територији Брњица-Добра, као и две јединке на бољетинском Гребену.

- Сиви соко *Falco peregrinus*: евидентиран је на подручју Малог Штрпца (једна јединка), као и на подручју Босман-Соколовац (једна јединка).

- Орао кликташ *Aquila pomarina*: евидентиран је током сезоне гнезђења на подручју Мироч-Копана Главница, као и на подручју Голо брдо- Текија.

Првог викенда у октобру организован је „Викенд посматрања птица“ и то у сарадњи са ОШ „Вук Караџић“ – секција „Млади чувари Националног парка Ђердап“.

За наведену активност утрошено је 20.000,00 динара од планираних 50.000,00 динара.

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	Износ
50.000,00	20.000,00	100%	ЈПНП Ђердап	20.000,00
Извршиоци Активности	Служба заштите и развоја			

3.2.3. Зимски попис птица на воденим површинама НП Ђердап

Попис птица водених станишта извршен је током два везана дана ради приказа што тачнијих података. Такође за бројање птица одабрани су дани без падавина са добром видљивошћу.

Укупно је забележено 17 врста, односно 1049 јединки, а укупна бројност за Национални парк процењује се на преко 3.000 јединки. Најбројнија врста била је *Fulica atra* (262 јединке), *Aythya fuligula* (135 јединки), затим *Phalacrocorax carbo* (123 јединки), *Aythya fiszrina* (79 јединки), *Aythya ferina* (84 јединки), *Anas platyrhynchos* 70 јединки), остале врсте броје мање од 70 јединки.

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	Износ
30.000,00	20.000,00	100%	ЈПНП Ђердап	20.000,00
Извршиоци Активности	Служба заштите и развоја			

За наведену активност утрошено је 20.000,00 динара од планираних 30.000,00 динара.

3.2.4. Мониторинг водоземаца и гмизаваца

Наставак активности након завршетка пројекта који је реализован 2018. године у сарадњи са Институтом за биолошка истраживања „Синиша Станковић“ из Београда. Наставак теренских истраживања, картирање репродуктивних центара водоземаца, попис врста водоземаца који користе репродуктивне центре, допуна базе података водоземаца и гмизаваца. Током 2025. године извршен је обилазак 20 локалитета, два су затрпана и осам су била сува у време мониторинга. У овире 11 активних локалитета утврђено је присуство осам врста водоземаца. Утврђено присуство врсте *Ichthyosaura alpestris* на новорегистрованом локалитету. Мониторинг је вршен у периоду март-април.

За наведену активност утрошено је 20.000,00 динара од планираних 30.000,00 динара.

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	Износ
50.000,00	20.000,00	100%	ЈПНП Ђердап	20.000,00
Извршиоци Активности	Служба заштите и развоја			

3.2.5. Мониторинг климе

У циљу праћења и анализе метеоролошких параметара извршена је набавка метеоролошких станица које су постављене у Добри, Доњем Милановцу, Текији и на Плочама. Крајем 2020. године извршена је надоградња станица у циљу добијања прецизних података. Подаци се прикупљају, извршиће се њихова анализа, а конкретни закључци се могу донети након вишегодишњег праћења параметара. С обзиром да није било кварова, није било ни утрошка планираних средстава. За наведену активност није било трошкова.

3.2.6. Мониторинг сисара

Вршено је праћење кретања крупних сисара помоћу фото замки на терену. Успостављена је база података која се свакодневно ажурира. Забележене су јединке вука, а након много година и јединке риса. У новембру 2022. године је једна јединка риса повређена на магистралном путу Београд-Кладово и збринута је у Зоолошком врту у Бору. Јединка је маркирана, враћена у природу у фебруару и прати се помоћу ГПС огрлице у сарадњи са Биолошким факултетом из Београда. Током досадашњег праћења рис је прешао више од 500 km и то углавном јужно од Националног парка Ђердап. Рис се 8.маја вратио на подручје НП Ђердап и успоставио своју територију, с обзиром да је у питању млад мужјак.

Ради добијања меродавних података на светском нивоу неопходно је извршити континуирани вишегодишњи мониторинг рисева на подручју Националног парка Ђердап, како би се добили релевантни и нови подаци о бројности, величини ареала, старосној структури, полној структури и генетичком диверзитету врсте на

територији Националног парка Ђердап, а самим тим и на територији целе Србије обзиром да јединке карпатског риса живе само на подручју источне Србије као јужни огранак карпатске популације коју Србија дели са Румунијом.
За наведену активност утрошено је 50.000,00 динара од планираних 50.000,00 динара.

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	Износ
50.000,00	50.000,00	100%	ЈПНП Ђердап	50.000,00
Извршиоци	Сектор заштите и развоја			
Активности				

3.2.7. Обнова хербарске збирке Националног парка Ђердап

Започето је прикупљање материјала које ће бити настављено и у наредном периоду.
За наведену активност није било трошкова.

3.2.8. Обнављање ознака граница Националног парка Ђердап и посебно заштићених делова подручја

Настављене су активности на обележавању граница на терену између државног поседа и поседа сопственика.

За наведену активност утрошено је 70.000,00 динара од планираних 120.000,00 динара.

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	Износ
120.000,00	70.000,00	100%	ЈПНП Ђердап	70.000,00
Извршиоци	Служба заштите и развоја			
Активности	Служба план. и газдовања шумама			

3.2.9. Стручна литература

Није било трошкова за набавку стручне литературе

3.2.10 Имплементација коришћења извора енергије на биомасу - пелет –

Основна потреба укључивања извора енергије за коришћење у објектима Националног парка Ђердап (набавка котлова на пелет и пратеће опреме са монажом исте).

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	Износ
3.444.000,00	2.467.320,00	100%	МЗЖС ЈПНП Ђердап	1.700.000,00 767.120,00
Извршиоци	Национални парк Ђердап			
Активности				

За наведену активност утрошено је 2.467.320,00 динара од планираних 3.444.000,00 динара.

3.2.11 Имплементација опреме и програма за контролу коришћења Националног парка Ђердап - набавка камера и софтвера за контролу улазака моторних возила на подручје НП Ђердап.

Коришћење заштићеног подручја односно корисници заштићеног подручја, јесу лица која обављају послове или располажу непокретностима и другим стварима на заштићеном подручју, посећује заштићено подручје ради одмора, спорта, рекреације и сличних потреба и на други начин користи заштићено подручје су обавезници наканде за коришћење заштићеног подручја Националног парка Ђердап.

У том смислу неопходно је имплементирати пројекат постављања камера са одговарајућим софтвером и пратећом опремом на магистралним путевима тј. улазним пунктовима у НП Ђердап.

У том смислу неопходна је набавка камера, софтвера и пратеће опреме и др.

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	Износ
10.920.000,00	10.806.288,00	100%	ЈПНП Ђердап МЗЖС	306.288,00 10.500.000,00
Извршиоци				

Активности	Национални парк Ђердап
------------	------------------------

За наведену активност утрошено је 10.806.288,00 динара од планираних 10.920.000,00 динара.

3.2.12 Постављање табли

Ради безбедности и информисања посетилаца, као и подршка за контролу посетиоца, померене су и ојачане постојеће табле на улазним пунктовима.

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	Износ
280.000,00	276.000,00	100%	ЈПНП Ђердап	276.000,00
Извршиоци	Национални парк Ђердап			
Активности				

За наведену активност утрошено је 276.000,00 динара од планираних 280.000,00 динара

3.2.13. Мониторинг и контрола Геопарка Ђердап

У циљу финализовања препорука Савета УНЕСКО Светских геопаркова у 2025. години извршено је уређење и обележавање приступачних објеката, наставак мапирања и истраживања спелеолошких објеката, почетак израде базе података о геолошкој баштини НП „Ђердап“ и Геопарка „Ђердап“ – буџет. Активности су спровођене у складу са испуњењем из Извештаја (преорука) (ре) евалуатора, јер су у 2025. години предузете активности и спроведене мере у циљу очувања статуса УНЕСКО Светског Геопарка Ђердап услед контроле мисије УНЕСКО; трошкови ревалуационе мисије, израда текста фотомонографије, израда дизајна и припрема за штампу фотомонографије Геопарк Ђердап која се издаје у циљу презентације, популаризације и едукације Геопарка Ђердап, а све по препорукама Савета УНЕСКО.

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	Износ
3.000.000,00	2.698.438,61	100%	ЈПНП Ђердап МЗЖС	1.198.438,61 1.500.000,00
Извршиоци	Национални парк Ђердап			
Активности				

За наведену активност утрошено је 2.698.438,61 динара од планираних 3.000.000,00 динара

3.2.14 Постављање бетонских стопа за постављање камера за контролу посетилаца НП Ђердап

Ради безбедности и информисања посетилаца, као и подршка за контролу посетиоца постављена су бетонска постоља- стопе за стуб са камерама.

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	Износ
100.000,00	60.000,00	100%	ЈПНП Ђердап	60.000,00
Извршиоци	Национални парк Ђердап			
Активности				

За наведену активност утрошено је 60.000,00 динара од планираних 100.000,00 динара

3.3. Приоритетне мере и активности на управљању културно-историјским вредностима

3.3.1. „Атлас народног градитељства Националног парка Ђердап“ и „Крајолици Геопарка Ђердап као културно наслеђе“

Регистровано је 550 објеката (позиционирано и израђена је фотодокументација). Израђен је текст монографије који ће током наредне две године бити допуњен фотодокументацијом и текстом за подручје Геопарка Ђердап.

За наведену активност није било трошкова.

3.4. Приоритетне мере и активности на управљању природним ресурсима

3.4.1 Задачи и активности на заштити и управљању шумама

3.4.1.1. План гајења шума Националног парка Ђердап

Годишњим планом газдовања шумама за 2025. годину предвиђени су шумско-узгојни радови који представљају основу унапређења шумског фонда и проширења шумских ресурса Националног парка Ђердап. Радови на мерама неге шума кроз сече нису реализовани због специфичне ситуације на тржишту дрвета, а која се тиче поремећеног тржишта дрвених сортимената у 2023., 2024. и почетком 2025. године услед презасићена тржишта. Старе залихе на тржишту су испражњене тек у трећем кварталу 2025. године, када је и примећена већа потражња, нарочито за огревним дрветом.

Радови под редним бројем 3-4 и 6-8 нису уопште реализовани из разлога што је јавна набавка спроведена у четвртм кварталу, а то у комбинацији са недостатком радне снаге је резултирало тиме да је скоро комплетирана само једна врста рада, док је природа радова од 6-8 та да се раде у време вегетације, а јавна набавка је спроведена после вегетационог периода. Ови радови ће бити завршени у току 2026. године.

За наведене радове утрошено је 3.590.107,00 динара од планираних 12.880.574,20 динара.

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	Износ
12.239.724,20	2.961.507,00	24%	ЈПНП Ђердап	2.961.507,00
640.850,00	628.600,00	98%	Управа за шуме	628.600,00
Извршиоци	Служба планирања газдовања шумама			
Активности				

Табела 6. Реализација плана гајења шума

р.б.	врста рада	јед. мере	план за 2025.год	реализација плана за 2025.	индекс
1	2	3	4	5	6 (5/4)
1	Прореде у високим састојинама	ha	516,81	639,17	1,24
2	Обнављање природним путем оплодним сечама	ha	901,12	495,01	0,55
3	Попуњавање природно обновљених површи. садњом *	ha	3,66	0,00	0,00
4	Попуњавање вештачки обн.повр. садњом *	ha	0,69	0,00	0,00
5	Чишћење у младим природним састојинама	ha	18,31	17,96	0,98
6	Осветљавање подмлатка ручно	ha	59,20	0,00	0,00
7	Окопавање и прашење у културама	ha	12,99	0,00	0,00
8	Комлетна припрема терена за пошумљавање	ha	0,50	0,00	0,00
укупно 2025.годину			1.513,28	1.152,14	0,76

3.4.1.2. Заштита и унапређење стања шумских екосистема

Спровођењем мера заштите шума на основу годишњег плана заштите шума предвиђено је извршење активности праћења шумских штеточина ентомолошког (губар, мразовци, савијачи) и фитопатолошког порекла (гљиве) током читаве године у сарадњи са Шумарским факултетом и Институтом за шумарство Београд. Овде се подразумева сарадња у размени података са катедром Заштите шума на Шумарском факултету, извештајно-дијагностичко-прогнозне службе, односно праћењем стања на терену и достављањем узорака на испитивање Институту за шумарство у Београду.

Због изражене купираниости терена на територији Националног парка "Ђердап", практично је тешко спроводљиво формирање и одржавање класичних ПП пруга, али су се шумски камионски путеви показали као јако значајни и корисни објекти у спречавању ширења пожара, па су у 2025. години извршена чишћења камионских путева у дужини од 48,94km. Поред тога, запослени у ЈП "Национални парк Ђердап" који поседују стручне испите из против-пожарне заштите су учествовали у току 2025. године у гашењу и смањивању последица од пожара са припадницима СВС МУП-а РС и тиме спречили настанак штета у државним шумама, као и на приватним објектима и шумама од пожара.

За наведене активности утрошено је 964.311,40 динара од планираних 964.311,40 динара.

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	Износ
964.311,40	964.311,40	100%	ЈПНП Ђердап	964.311,40
Извршиоци	Служба планирања газдовања шумама			

Активности

Табела 7 Реализација заштите и унапређивања шумских екосистема

р.б.	врста рада	јед. мере	планирано у 2025.год	реализовано у 2025.	проценат остварења (%)
1	2	3	4	5	
1	Заштита шума од биљних болести	ha	33.778,05	33.778,05	100,00
2	Заштита шума од штетних инсеката	ha	33.778,05	33.778,05	100,00
3	ПП заштита, мере пропаганде	ha	33.778,05	33.778,05	100,00
4	Снимање, праћење сушења	ha	33.778,05	33.778,05	100,00
5	Узорковање гранчица - контр. број. мразоваца	ком	936,00	936,00	100,00
6	Мет. преб. гусе. на 1000 лис. - контр. број. раних хрстових дефо.	ha	360,00	360,00	100,00
7	Утврђивање бројног стања јајних легала губара	ha	360,00	361,00	100,00

3.4.1.3. План шумских саобраћајница

Извршени радови на уређењу шумских саобраћајница утврђени су планом изградње шумских саобраћајница и шумског грађевинарства на подручју Националног парка Ђердап, а у складу су са Планом газдовања шумама за 2025. годину.

Одступање по појединим врстама радова је последица потребе да смање трошкови, услед некомплетне реализације искоришћавања шума.

За наведене активности утрошено је 22.864.482,70 динара, а планирано 28.204.000,00 динара.

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	Износ
28.204.000,00	22.864.482,70	81%	ЈПНП Ђердап	22.864.482,70
Извршиоци Активности	Служба планирања газдовања шумама			

Табела 8 Реализација плана шумских саобраћајница

р.б.	врста рада	План 2025. године	Процена остварења у 2025. год
		план (km)	реализовано (km)
1	2	3	5(3*4)
1	Чишћење тракторских влака	38,80	25,73
2	Чишћење камионског пута	56,50	48,94
3	Рек. тв. кам. пута са насипањем и изградњом уздужних канала	1,50	1,40
4	Изградња тракторских влака	39,30	39,40
5	I фаза градње шумског пута	3,50	4,50
6	Санација оштећеног дела пута	4,00	4,00
7	Ископ уздужних канала са шарпирањем терена	8,00	0,00
8	Чишћење ригола на асфалтном путу	2,00	0,00
9	Осветљавање путног појаса	10,50	15,35
Укупно по km		164,10	139,32
		план (m)	реализовано (m)
1	Уградња пропуста (метара)	36,00	29,00
Укупно по m		36,00	29,00
		план (сату)	реализовано сати
1	Радни сат булдозера	45,00	79,00
Укупно по сату		45,00	79,00

4.1.4. План искоришћавања шума

Подаци у наредној табели указују на то да је од планираних 64.222,69m³ реализовано 56.070,49m³, што је 87% 2025.г., а слабији проценат реализације је узрокован због разлога који су описани 3.4.1.1. У наредној Табели приказана је реализација плана искоришћавања шума и план коришћења шума сопственика.

Табела 9

р.б.	врста сортимента		реализација плана 2025. (процена у м³)	остварена цена 2025. (дн/м³) без ПДВ-а
1	2		3	4
1	Трупци храста китњака	F1	11,88	22.108,29
2		F2	13,02	21.426,16
3		K	76,14	13.438,17
4		I	276,29	11.965,61
5		II	593,92	7.837,06
6		III	381,74	4.765,78
7		ВОД	38,92	2.747,25
8		BC	3,82	2.900,00
9	Трупци букве	F	97,27	17.026,24
10		L	418,33	9.858,36
11		I	2.662,09	5.372,91
12		II	4.071,29	4.027,67
13	Трупци јасена	III	2.326,31	3.204,04
14		I	6,89	11.647,69
15	Трупци млеча	II	10,13	6.379,13
16		I	3,44	9.578,91
17	Трупци јасике	II	4,17	7.276,25
18		I	12,32	5.128,62
19	Трупци јавора	II	17,69	3.760,88
20		I	70,05	9.336,50
21	Трупци граба	II	58,03	7.106,07
22		I	1,18	4.622,20
23	Трупци липе	II	2,75	3.584,43
24		F	1,49	11.756,25
25		L	4,70	8.141,05
26		I	219,25	5.303,01
27	Трупци цера	II	247,13	3.795,70
28		I	11,82	3.838,14
29	Трупци трешње	II	25,19	2.433,73
30		F	1,33	18.938,34
31		I	3,26	8.728,50
32	Трупци клена	II	2,35	6.385,50
33		I	0,69	3.443,00
34	Трупци јохе	II	2,34	2.866,41
35		I	0,81	3.776,66
36	Трупци црног бора	I	2,31	6.534,00
37		II	1,47	5.072,84
38		III	2,03	3.695,09
39		РД	1,41	2.851,00
40	Огрев ОТЛ	I класа	40.331,04	2.614,05
41		II класа	1.035,52	1.965,21
42		РО	951,24	1.765,27
43	Огрев ОМЛ	I класа	2.063,54	1.620,63
44		РО	3,90	1.061,89
Σ Техничко дрво:			11.685,25	
Σ Просторно дрво:			44.385,24	
Укупно НП "Ђердап":			56.070,49	

План газдовања шумама сопственика

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	Износ
1.415.058,00	1.408.606,00	100%	МПШВ Управа за шуме	1.408.606,00
Извршиоци Активности	Служба планирања газдовања шумама			

3.4.1.5. Планирање и уређивање шума

У 2025.години је планирана израда Основе газдовања шумама за ГЈ „Чезава“ у вредности од 7.488.000,00 динара. Теренски радови су извршени у потпуности, али канцеларијски радови ће бити извршени до краја првог квартала 2026.године, па плаћање није извршено.

3.4.1.6. Имплементација софтвера и хардвера за послове у шумарству

Није реализована имплементација овог система, али се планира у 2026.години.

3.4.1.7. Остале активности на пословима у шумарству

- контрола ПП заштите – реализовано 100%
- пројектовање путева – реализовано 100%
- обнављање ознака ГЈ – реализовано 100%

3.4.2. Задачи и активности на заштити и управљању ловном и риболовном фауном**3.4.2.1. Уређивање и одржавање ловишта**

У току 2025. године набављене су камере, хранилице, изградња летњих чека за потребе службе ловства.

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	Износ
2.004.000,00	1.627.312,01	100%	ЈПНП Ђердап	1.627.312,01
Извршиоци Активности	Служба ловства Националног парка Ђердап			

За наведену активност утрошено је 1.627.312,01 динара од планираних 2.004.000,00 динара. Од Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде - Управе за шуме, на конкурс добијена су средства за наставак пројекта од прошле године у износу од 489.622,50 динара.

3.4.2.2. Техничко опремање ловишта ловишта

За наведену активности утрошено је 1.834.161,26 динара од планираних 2.826.000,00 динара. Активности се односе на одражавање помоћних објеката, одржавање теренских возила, горива, мазива за потребе службе ловства, електричне енергије у ловачком објекту, одржавање сервера камере за мониторинг дивљачи, као и накнаду за коришћење ловостајем заштићене дивљачи.

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	Износ
2.826.000,00	1.834.161,26	100%	ЈПНП Ђердап	1.834.161,26
Извршиоци Активности	Служба ловства Националног парка Ђердап			

3.4.2.3. Инвестициона улагања

Од инвестиционог улагања утрошено је 397.000,00 динара од планираних 480.000,00 за куповину половног теренског возила за потребе службе ловства.

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	Износ
480.000,00	397.000,00	100%	ЈПНП Ђердап	397.000,00
Извршиоци	Служба ловства Националног парка Ђердап			

Активности

3.4.2.4. Спровођење мера гајења и заштите дивљачи утврђених годишњим планом газдовања ловиштем Ђердапа

ЈП „Национални парк Ђердап“ је за потребе прихрањивања дивљачи из сопствених средстава набавило 20.000kg кукуруза у зрну и 20.000kg репе. Такође, посејан је овас за исхрану дивљачи у износу од 83.333,33 динара.

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	Износ
3.786.000,00	1.431.760,00	100%	ЈПНП Ђердап	1.431.760,00
Извршиоци Активности	Служба ловства Националног парка Ђердап			

За наведену активност утрошено је 1.431.760,00 динара од планираних 3.786.000,00 динара.

3.4.2.5. Услуге у ловству

Услуге у ловству се састоје у пружању ветеринарских услуга, набавку лекова, санитарне прегледе, израду планских докумената и консултација, обуку запослених, стручне испите, одржавање лиценци.

За наведену активност утрошено је 543.912,00 динара од 504.000,00 планираних динара.

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	Износ
504.000,00	543.912,00	100%	ЈП НП Ђердап	543.912,00
Извршиоци Активности	Служба ловства Националног парка Ђердап			

3.4.2.6. Пројекат - Репроцентар дивљих свиња „Лубница“ у ловишту „Ђердап“

У циљу очувања квалитета популације, побољшања туристичке понуде и смањења штете од дивљачи, Ловном основом ловишта „Ђердап“ предвиђено је оснивање репроцентра у коме би се дивља свиња репродуковала у контролисаним условима при чему би овде произведене јединке служиле за побољшање ловно – туристичке понуде. Прва фаза пројекта одобрена је у 2016. години од стране Буџетског фонда за ловство. У 2018. години завршени су сви радови. Током 2025. године није било радова на техничком одржавању.

За наведену активност није било трошкова.

3.4.2.7. Управљање риболовним подручјем

Реализоване су све активности предвиђене Програмом управљања за 2025. годину које се односе на заштиту, развој и управљање риболовним подручјем и риболовном фауном, а које обухватају праћење бројности врста риболовне фауне, праћење количине изловљене рибе и заштиту природних плодишта риба. Израђен је Годишњи програм управљања рибарским подручјем Ђердап за 2025.годину.

У току 2025. године продато је 1632 дозвола за рекреативни риболов од чега 1406 годишњих дозвола по цени од 6.000,00 динара, 73 дневних дозвола по цени од 1.300,00 динара, 153 вишедневне дозволе по цени од 2.600,00 динара и 40 дозвола за привредни риболов по цени од 100.000,00 динара.

За наведене активности утрошено је 3.856.029,60 динара, а планирано је 6.192.000,00 динара.

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	Износ
6.192.000,00	3.856.029,60	100%	ЈПНП Ђердап	3.856.029,60
Извршиоци Активности	Служба рибарства			

3.5. ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА

На подручју Националног парка Ђердап вршена су следећа истраживања:

- Истраживање/маркирање строго заштићених и заштићених врста птица и слепих мишева - Природњачки музеј, Београд
- Предлог стратегије за очување инсеката опрашивача у Србији-за бољу будућност (SPAS), програм IDEJE (Фонд за науку Републике Србије) на подручју Националног парка Ђердап – Департмент за биологију и екологију (ПМФ Нови Сад) и Институт BioSens
- Испитивање спелеолошких објеката - Суви понор, Ибрин понор, Немачки понор и Ланиште - Академски спелеолошко-алпинистички клуб Београд
- Испитивање радиоактивности у маховинама и лишавјевима Националног парка Ђердап – Институт за примену нуклеарне енергије Земун
- Теренска настава студената екологије – Департман за биологију и екологију Природно-математичког факултета из Новог Сада

3.6. ПЛАНИРАЊЕ, ИЗГРАДЊА И УРЕЂЕЊЕ ПОДРУЧЈА

3.6. Активности

3.6.1. Спровођење одредница ППППН Националног парка Ђердап

Издавање услова за коришћење простора према усклађености са ППППН и Програмом управљања Националним парком Ђердап. У сарадњи са Заводом за заштиту природе кроз редовне консултације решавали су се предмети од значаја за развој подручја Националног парка Ђердап у складу са одредницама ППППН Националног парка Ђердап. Активно учешће у изради Нацрта ППППН Националног парка Ђердап који је усвојен у новембру.

За наведену активност утрошено је 20.000,00 динара од планираних 20.000,00 динара.

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	Износ
20.000,00	20.000,00	100%	ЈПНП Ђердап	20.000,00
Извршиоци Активности	Служба зашт. и развоја			

3.6.2. Активности на изради урбанистичких планова

Праћење јавних увида урбанистичких планова и активно учешће у изради истих. За наведену активност утрошено је 5.000,00 динара од планираних 10.000,00 динара.

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	Износ
10.000,00	5.000,00	100%	ЈПНП Ђердап	5.000,00
Извршиоци Активности	Служба зашт. и развоја			

3.6.3. Санација сметлишта

Санирани су сметлишта у Бољетину, Голубињу, Добри и Текији у сарадњи са ЈКП „Доњи Милановац“ и ЈКП „Комуналац“ Кладово. Вршено је одвожење кабастог отпада као и расутог материјала из насељених места и околине. Постављене су табле упозорења о забрани одлагања отпада на санираним површинама.

За наведену активност утрошено је 720.000,60 динара од планираних 720.000,00 динара.

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	износ
720.000,00	720.000,00	100%	МЗЖС ЈПНП Ђердап	600.000,00 120.000,00
Извршиоци Активности	Служба зашт. и развоја			

3.6.4.Активности на одржавању мобилијара табли и слично

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	Износ
280.000,00	277.000,00	100%	ЈПНП Ђердап	277.000,00
Извршиоци Активности	Национални парк Ђердап			

За наведену активност утрошено је 277.000,00 динара од планираних 280.000,00 динара.

3.7. ПРОМОЦИЈА ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

3.7. Задаци на развоју културно-образовних информативно-пропагандних активности

3.7.1. Одржавање презентација туристичких садржаја Националног парка Ђердап и Ђердап Унеско геопарка
Вредности и активности Националног парка и Унеско Светског Геопарка Ђердап представљене су у медијима током 2025.године

3.7.2. Сајамски наступи

ЈП „Национални парк Ђердап“, туристичке организације општина Мајданпек, Кладово, Неготин, Смедерево, туристички простори Голубачки град и Лепенски Вир, представили су туристичку понуду и потенцијале

овог подручја на Међународном сајму туризма у Београду од 20. до 23. фебруара. ЈП „Национални парк Ђердап“ представљено је и на Међународном сајму туризма у Новом Саду од 26-29. на штанду Национални паркови Србије.

Планирана средства	Реализована средства	Реализација активности у %	Извори средстава	Износ
500.000,00	363.417,87	100%	ЈП „НП Ђердап“	363.417,18
Извршиоци активности	Служба за информисање, презентацију и туризам			

За наведену активност утрошено је 363.417,87 динара од планираних 500.000,00 динара.

3.7.3. Културно-образовне активности и манифестације

Јавно предузеће „Национални парк Ђердап“ Доњи Милановац обележило је Дан предузећа 5.6.2025. поводом обележавања 51 година од оснивања Националног парка Ђердап. За Недељу европских Геопаркова спроведено је неколико активности захваљујући сарадњи Предшколске установе „Марија Мунђан“ и Јавног предузећа „Национални парк Ђердап“.

Током 2025. године потписан је споразум о пословној сарадњи са Музејом у Мајданпеку, чиме је додатно ојачана институционална мрежа партнера Геопарка Ђердап. ЈП „Национални парк Ђердап“ представило је јавности две монографије „Национални парк Ђердап-првих 50 година“ и „Архитектонски атлас народног градитељства Геопарка Ђердап“ које доприносе промоцији природног и културног наслеђа овог подручја. Поводом обележавања друге „Плаштинтијале“, манифестације посвећене очувању и промоцији влашке традиције, в.д. директора ЈП НП „Ђердап“ и управљач Геопарком Ђердап, Саша Јаношевић, присуствовао је и обратио се на отварању. Геопарк Ђердап имао је и сопствени промотивни штанд, на коме су посетиоцима представљени геолошко, природно и културно наслеђе подручја.

У оквиру Недеље европских геопаркова, у сарадњи са Музејом у Мајданпеку, у просторијама Геопарка постављена је изложба посвећена археолошком налазишту Рудна Глава, једном од најзначајнијих праисторијских рудника бакра у Европи. Поред тога, у сарадњи са Удружењем жена „Мисија Креатива“ организована је радионица посвећена његовању традиције и старих заната, током које су представници Геопарка Ђердап имали прилику да се упознају са техникама веза и ткања.

Све наведене активности допринеле су унапређењу видљивости Геопарка Ђердап, јачању сарадње са локалном заједницом и промоцији његових природних, културних и туристичких вредности.

3.7.4. Управљање посетиоцима

У 2025. години евидентирано је 11 882 посетилаца. Управљање посетиоцима спроводило се у складу са Планом управљања посетиоцима Националног парка Ђердап.

3.7.5. Наставак сарадње са туристичким агенцијама и крузер компанијама

Настављена је сарадња са ТА „Premium Travel“, посредством које су групе путника са крузера обилазиле Центар за посетиоце Националног парка Ђердап у Доњем Милановцу и видиковца Ковилово. Настављена сарадња са туристичком агенцијом Седмица посредством које су путници са крузера обилазили видиковца Плоче. Настављена је сарадња са агенцијама Балканик тревел, Ајмо доо, Ђердап Травел, итд. Национални парк Ђердап је посећиван и у оквиру ученичких екскурзија.

За наведене активности није било трошкова.

3.7.6. Одржавање вебсајта Националног парка Ђердап

Током године, редовно су одржаване и ажуриране интернет презентације Националног парка Ђердап и Унеско Светског Геопарка Ђердап. Такође се периодично врши бекуп података. На сајту Унеско геопарка Ђердап додата је страница Геологија и људи, која говори о повезаности људи и Земље и њених ресурса, од праисторије, односно времена Лепенског Вира, па до данас, кроз рударење пре свега. Текст је преведен и на енглески језик.

3.7.5. Побољшање постојећих и развијање нових производа с нагласком на активни одмор

Током године организован је рад продајних објеката на најпосећенијим пешачким стазама. Продајни објекти су били отворени и током викенда и празника, када је посетилаца било највише. На тај начин, посетиоци су могли да добију потребне информације од запослених о природним и културним вредностима подручја, али и о другим садржајима, као и да купе улазницу, односно плате накнаду за посету заштићеном подручју, његовим деловима и објектима. Додатну вредност је донела и могућност да на истом месту купе и сувенир који симболизује неку од вредности Националног парка и Унеско Светског Геопарка Ђердап. Радило се на осмишљавању, односно побољшању понуде сувенира, у складу са исказаним интересовањем посетилаца. Новим ценовником предвиђена је и могућност превоза посетилаца од рампе, на почетку стазе, до видиковца Плоче. Ради побољшања постојећих производа, на постојећим информативним ознакама на одређеним стазама обновљене су налепнице које су дотрајале. На појединим ознакама додате су налепнице са новим знаком Унескових геопаркова и Унеско геопарка Ђердап ради обезбеђења боље видљивости и бољег информисања, заједно са QR кодом који води ка интернет презентацији Унеско геопарка Ђердап.

3.7.6. Учешће на обукама и међународним састанцима Европске и Глобалне мреже геопаркова

Током 2025. године представници УНЕСКО Светског Геопарка Ђердап активно су учествовали у раду Европске мреже геопаркова (ЕГН) и Глобалне мреже геопаркова.

У периоду од 5. до 6. марта 2025. године представници Геопарка Ђердап присуствовали су 51. састанку Савета Координационог одбора ЕГН, који је одржан у седишту УНЕСКО-а у Паризу. На састанку је учествовало 109

геопаркова из 28 земаља Европе, што је пружио прилику за размену искустава, представљање текућих активности и јачање сарадње у оквиру мреже. У наставку године, у септембру је одржан 52. састанак Савета Координационог одбора ЕГН онлајн. Представници Геопарка Ђердап узели су учешће у виртуелној радионици „RegionalWorkshoponSDGs: AfricaandEurope“, посвећеној представљању 17 циљева одрживог развоја и њиховој примени у контексту УНЕСКО геопаркова. Поводом обележавања Светског дана геодиверзитета, представници Геопарка Ђердап присуствовали су онлајн предавању „Кључни концепти и најбоље праксе у геоконзервацији у УНЕСКО Светским геопарковима“, које је представљало значајан извор стручних информација и примера добре праксе.

Такође, представници Геопарка Ђердап учествовали су на онлајн заседању „6th/2025 GGNAdvisoryCommitteeMeeting“, где су разматране актуелне теме и смернице за даљи развој Глобалне мреже геопаркова.

Овим активностима остварена је континуирана комуникација и укљученост Геопарка Ђердап у међународне процесе, што доприноси унапређењу рада, видљивости и примене најбољих пракси у управљању геопарком.

За наведену активност утрошено је 255.725,50 динара од планираних 486.000,00 динара.

Планирана средства	Реализована средства	Реализација активности у %	Извори средстава	Износ
486.000,00	255.725,50	100 %	ЈП „НП Ђердап“	255.725,50
Извршиоци активности	Служба за информисање, презентацију, туризам и геопарк			

3.7.7. Сарадња са планинарским друштвима

Јавно предузеће "Национални парк Ђердап" и Геопарк Ђердап подржали су планинарску акцију "Пролеће на Белом извору" потписивањем споразума о пословно-техничкој сарадњи са Планинарским клубом "Старица" из Мајданпека. Настављена је сарадња и са ПД „Врх“ из Кладова на усмеравању посетилаца и означавању планинарских и шетних стаза планинарском маркацијом.

Планирана средства	Реализована средства	Реализација активности у %	Извори средстава	Износ
30.000,00	20.000,00	100%	ЈП „НП Ђердап“	20.000,00
Извршиоци активности	Служба за информисање, презентацију, туризам и геопарк			

За наведену активност утрошено је 20.000,00 динара од планираних 30.000,00 динара.

3.7.8. Рекламне и пропагандне активности

Током године штампан је рекламни материјал (флајери према постојећем решењу на српском, енглеском и немачком језику, кесе, фасцикле, блокови, хемијске оловке, стони календар, торбе и USB) како би се повећала видљивости и побољшало информисање посетилаца.

Планирана средства	Реализована средства	Реализација активности у %	Извори средстава	Износ
720.000,00	596.110,92	100%	ЈП „НП Ђердап“	596.110,92
Извршиоци активности	Служба за информисање, презентацију и туризам			

За наведену активност утрошено је 596.110,92 динара од планираних 720.000,00 динара.

3.7.8. Едукација и интерпретација

- 12. фебруара одржана је радионица за децу из ПУ „Марија Мунђан“ Мајданпек о животињама које живе на подручју Националног парка Ђердап.
- 14. фебруара је одржана радионица о диносаурусима за предшколце, ПУ „Марија Мунђан“, Доњи Милановац.
- Поводом Дана шума формирана је секција Малих чувара Геопарка Ђердап, у ПУ „Марија Мунђан“, Доњи Милановац.
- Дан заштите природе обележен је радионицом Ђердапска пустиловина за предшколце из ПУ „Марија Мунђан“.
- 29. априла је одржана радионица о климатским променама за ученике петог разреда, ОШ „Вук Караџић“, Доњи Милановац.

- У мају је организована едукативна посета Центру за посетиоце за ученике петог разреда ОШ „Вук Караџић“, Доњи Милановац.
- У ОШ „Велимир Маркићевић“ Мајданпек, одржана је радионица са представницима румунског геопарка Хаџег за ученике нижих разреда.
- Радионица Ђердапска пустиловина са децом у Спортском кампу Караташ 25. августа 2025. године у којој су учествовали и министарка заштите животне средине Сара Павков и министар спорта Зоран Гајић.
- Поводом обележавања Дечије недеље, 7. октобра је одржана едукативна радионица „Ђердапска пустиловина“ за ученике првог разреда основних школа на територији општине Кладово.
- Још једна од активности у оквиру обележавања Дечије недеље је била и едукативна радионица „Дрво, наше благо. Право детета и право природе“, одржана 10. октобра са децом мешовите групе ПУ „Марија Мунђан“ у Доњем Милановцу.
- За децу предшколског узраста ПУ „Марија Мунђан“, 16. октобра је одржана радионица „Звуци природе“, у учионици у просторијама ЈП „Национални парк Ђердап“.
- Радионица „Звуци природе“ је 17. октобра одржана и за ученике првог разреда ОШ „Вук Караџић“ из Доњег Милановца.
- У издвојеном одељењу ОШ „Вук Караџић“ из Доњег Милановца у селу Бољетин, 24. октобра је одржана радионица „Звуци природе“ са ученицима нижих разреда.
- У јасленој групи у објекту Дунавски бисер ПУ „Марија Мунђан“ одржана је едукативна радионица „Моје дрво, шарено у јесен“, 5. новембра.
- Радионица „Звуци природе“ је 6. новембра одржана у једном од објеката Предшколске установе „Невен“ Кладово са групом предшколаца;
- Следећег дана, 7. новембра, одржане су радионице са две групе предшколаца ПУ „Невен“ Кладово.
- У мешовитој групи ПУ „Марија Мунђан“, у објекту Дунавски бисер у Доњем Милановцу, 12. новембра је одржана радионица „Јесења чаролија у шуми“;
- Одржане две радионице о звуцима у природи са члановима секције Младих чувара ОШ „Велимир Маркићевић“ у Мајданпеку, 26. новембра.
- У складу са добом године, празницима и темама које деца обрађују, 11. децембра је, у просторијама ПУ „Марија Мунђан, у учионици ЈП „Национални парк Ђердап“ и на терену, одржана радионица о четинарима, са групом предшколаца ПУ „Марија Мунђан“.

Планирана средства	Реализована средства	Реализација активности у %	Извори средстава	Износ
200.000,00	80.000,00	100%	ЈП „НП Ђердап“	80.000,00
Извршноци активности	Служба за информисање, презентацију и туризам			

За наведене активности утрошено је 80.000,00 динара од планираних 200.000,00 динара.

3.7.9. Припрема и штампа монографија "Атлас народног градитељства Геопарка Ђердап" и "Трчуљци Националног парка Ђердап", "Национални парк Ђердап - Првих 50 година од оснивања"

Планирана средства	Реализована средства	Реализација активности у %	Извори средстава	Износ
3.500.000,00	2.318.895,00	100%	ЈП „НП Ђердап“	2.318.895,00
Извршноци активности	Служба за информисање, презентацију и туризам			

За наведене активности утрошено је 2.318.895,00 динара од планираних 3.500.000,00 динара.

3.7.10 Мониторинг и контрола Геопарка Ђердап

Унеско Геопарк Ђердап је подручје двоструко веће од територије Националног парка Ђердап. Обухвата делове четири општине: Голубац, Мајданпек, Кладово и Неготин и покрива територију од 1.330 km², укључујући подручје Националног парка Ђердап и других заштићених подручја националног и локалног значаја. Контрола Геопарка вршена током 2025. године.

3.7.11. Ex situ конзервација генетичких ресурса балканског китњака НП Ђердап

Планирана средства	Реализована средства	Реализација активности у %	Извори средстава	Износ
910.000,00	910.000,00	100 %	ЈП „НП Ђердап“	910.000,00
Извршиоци активности	Сектор за одрживо управљање шумама, рибарским подручјем и ловиштем			

За наведену активност утрошено је 910.000,00 динара од планираних 910.000,00 динара.

3.8. САРАДЊА**3.8. Сарадња и партнерство са локалним становништвом**

Настављена сарадња са локалним становништвом кроз разне активности.

Није било трошкова за спроведене активности. Планирана су средства у износу од 300.000,00 РСД

3.8.1. Сарадња са међународним организацијама и заштићеним подручјима региона и ЕУ

Успостављена сарадња са Унеско Светским Геопарком Вишки архипелаг из Хрватске. Настављена сарадња са Унеско Светским Геопарком Хаџег из Румуније.

3.8.2. Међународна сарадња

Настављена је сарадња са Дунавским центром за компетенцију, Динарским луком, Дунавском мрежом заштићених подручја, као и Карпатском мрежом заштићених подручја.

- Рад Паркова Динарида у које су укључена заштићена подручја земаља ширег подручја Западног Балкана, VII Међународна конференција Паркова Динарида 2-4.12.2025. године

- У октобру, одржан је 14. по реду Симпозијум „Копачки рит – јуче, данас, сутра“ са међународним учешћем у Осијеку (Република Хрватска). Симпозијум су организовали ЈУ „Парк природе Копачки рит“, Факултет Агробиотехничких зnanости Осијек и низ других институција Осијечко-барањске жупаније. Организацију су подржале међународне организације Мрежа заштићених подручја дуж реке Дунав и Балканска асоцијација за животну средину. Симпозијум је тематски био усмерен према биоразноврсности, екологији и заштити Парка природе „Копачки рит“, али и проблемима заштите природних добара дуж Дунава. На Симпозијуму је одржано преко 70 излагања, а учествовали су и стручњаци из ЈП „Национални парк Ђердап“ који су представили радове у постер презентацији „Грчуљци Националног парка Ђердап“

- У Недељи геопаркова Европе, колеге и ученици волонтери УНЕСКО Светског Геопарка Хаџег из Румуније боравили су у Геопарку Ђердап.

- Традиционална посета волонтера из Геопарка Хаџег- Геопарку Ђердап ради реализације заједничких едукативних активности, размени искуства и знања.

- Редовно одржавање онлајн састанка и консултација са представницима Геопарка Вишки архипелаг ради размене знања, искуства и планирања будућих заједничких активности.

У оквиру сарадње са Дунавском мрежом заштићених подручја на Дунаву (DANUBEPARKS) на Генералној скупштини DANUBEPARKS мреже у Белену, Бугарска, представљен је Геопарк Ђердап кроз промотивне активности.

За наведене активности утрошено је 220.023,35 динара од планираних 400.000,00 динара.

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	Извори средстава	Износ
400.000,00	220.023,35	100%	ЈПНП Ђердап	220.023,35
Извршиоци Активности	Служба заштите и развоја			

3.8.3. Међународни пројекат Danube GeoTour Plus

Денјуб ГеоТур Плус надовезује се на успостављену сарадњу Дунавских геопаркова, остварене резултате првог пројекта ДенјубГеоТур. ПАРТНЕРСТВО се састоји од 11 партнера из 10 земаља. ТУКЕ (СК) делује као истраживачки партнер, ЦТМК (БиХ) као партнер у образовању и социјалној инклузији, седам ПП управља сертификованим УНЕСКО ГЕОПАРКОВИМА (Штајерска (Аустрија), Караванке (Аустрија-Словенија), Идрија (Словенија), Палук (Хрватска), Хатег (Румунија), Швапска алба (Немачка), Ђердап (Србија)), док су два геопарка кандидати (Гвоздена планина (Чешка), Букк-Регион (Мађарска)).

Пројекат има за циљ да капитализује и даље искористи недавно развијен заједнички туристички производ Дунав ГеоТур, његов огроман потенцијал наслеђа и постојећи модел територијалног развоја геопарка како би се побољшале могућности одрживог туризма удаљених руралних заједница и да би постали инклузивнији и цењенији

од стране становника и посетилаца, чинећи своје производе вреднијим и природним и културним добрима којима се управља на уравнотеженији и одрживији начин.

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	Извори средстава	Износ
6.710.400,00	2.990.903,00	100%	ЈП НП Ђердап	2.990.903,00
Извршиоци Активности	Служба заштите и развоја			

3.9. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ЗАДАЦИ

3.9.1.Преводилачке услуге

Планирана средства	Реализована средства	Реализација активности у %	Извори средстава	Износ
150.000,00	98.610,00	%	ЈП „НП Ђердап“	98.610,00
Извршиоци активности	Служба за информисање, презентацију, туризам и геопарк			

3.9.2. Обнова и закуп новог домена

Обнова npdjerdap.rs и geoparkdjerdap.rs домена

Планирана средства	Реализована средства	Реализација активности у %	Извори средстава	Износ
9.200,00	4.800,00	100%	ЈПНП Ђердап	4.800,00
Извршиоци активности	Служба за информисање, презентацију, туризам и геопарк			

3.9.3. Ревизија Правилника о безбедности ИКТ система

Редовна годишња провера усклађености ИКТ система од посебног значаја – ЈП „Национални парк Ђердап“.

Планирана средства	Реализована средства	Реализација активности у %	Извори средстава	Износ
252.000,00	216.000,00	100%	ЈПНП Ђердап	216.000,00
Извршиоци активности	Служба за информисање, презентацију, туризам и геопарк			

3.9.4.Закуп Cloud сервера са контролним панелом

Закуп наменског сервера (на годину дана) са гарантованим ресурсима и пуним приступом серверу ради хостовања података сајта ЈП „Национални парк Ђердап“, „Геопарк Ђердап“ као и хостовање података mailсервера (Наменски сервер - YUNetServerdl 2.1, Наменски сервер - YUNetServerdl 2.1 (докуп), Нам. сервер - YUNetServerdl 2.1 – setup

Планирана средства	Реализована средства	Реализација активности у %	Извори средстава	Износ
324.000,00	288.475.2	100%	ЈП НП Ђердап	288.475.2
Извршиоци активности	Служба за информисање, презентацију, туризам и геопарк			

3.9.5. Закуп SSL сертификата Серт. - Sectigo Positive SSL (npdjerdap.rs) (продужење)

Закуп безбедоносних сертификата за npdjerdap.rs и geoparkdjerdap.rs домене.

Планирана средства	Реализована средства	Реализација активности у %	Извори средстава	Износ
--------------------	----------------------	----------------------------	------------------	-------

9.200,00	2.400,00	100%	ЈПНП Ђердап	2.400,00
Извршиоци активности	Служба за информисање, презентацију, туризам и геопарк			

3.9.6. Закуп SSL сертификата Sectigo Positive SSL (geoparkdjerdap.rs)

Закуп безбедоносних сертификата за prpdjerdap.rs и geoparkdjerdap.rs домене.

Планирана средства	Реализована средства	Реализација активности у %	Извори средстава	Износ
9.200,00	2.400,00	100%	ЈПНП Ђердап	2.400,00
Извршиоци активности	Служба за информисање, презентацију, туризам и геопарк			

3.9.7. Закуп parlatanpdjerdap.rs домена (Leopria) (регистрација новог домена)

Закуп безбедоносних сертификата за prpdjerdap.rs и geoparkdjerdap.rs домене.

Планирана средства	Реализована средства	Реализација активности у %	Извори средстава	Износ
9.200,00	2.019.60	100%	ЈП НП Ђердап	2,019.60
Извршиоци активности	Служба за информисање, презентацију, туризам и геопарк			

3.9.8. Обрада захтева за мишљење за уређење простора на подручју Националног парка Ђердап

Након теренског обиласка локација, провере усклађености поднетих захтева са Просторним планом подручја Националног парка Ђердап, издата су одговарајућа мишљења.

За наведену активност утрошено је 20.000,00 динара од планираних 20.000,00 динара.

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	Износ
20.000,00	20.000,00	100%	ЈП НП Ђердап	20.000,00
Извршиоци Активности	Служба заштите и развоја			

3.9.9. Накнада штете од строго заштићених и ловостајем заштићених врста дивљачи

У 2025. години највећа штета је начињена на пољопривредним културама и пашњацима. Штету су највише проузроковале јеленска дивљач, а знатно мање дивље свиње. Комисија је извршила процену штете као и поравнање са оштећеним лицима и додатно са судским решењима износи у укупној вредности од 1.720.332,00 динара. Сви поднети захтеви су реализовани. За наведену активност утрошено је 1.720.332,00 динара од планираних 600.000,00 динара.

планирана средства	реализована средства	реализација активности у %	извори средстава	Износ
600.000,00	1.720.332,00	100%	ЈП НП Ђердап	1.720.332,00
Извршиоци Активности	Служба ловства			

Реализација Програма управљања по кварталима и укупно

2025	НАЗИВ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА				
% реализације програма управљања	10	20	20	40	90

Финансијска реализација Програма управљања Националним парком Ђердап за 2025. годину

I	ПРИХОДИ	
	Извори прихода	износ РСД
1.	Средства буџета Републике Србије	
	1.1. Министарство заштите животне средине	37,650,000.00
	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Управа за шуме	2,526,828.50
2.	Сопствени приходи	
	2.1. Приходи од обављања делатности	177,754,430.50
	2.2. Приходи од накнада за коришћење заштићеног подручја	120,413,315.00
	2.3. Приходи од донација	2,990,903.00
	УКУПНО ПРИХОДИ	341,335,477.00
	Учешће прихода остварених наплатом накнада за коришћење заштићеног подручја (у %)	35.28%
	Врста расхода	
A.	A.0 Чување, одржавање и презентација заштићеног подручја	
	A.1. Чуварска служба	
	A.1.1. Бруто зараде чувара	25,479,055.99
	A.1.2. Остали трошкови чуварске службе (гориво и опрема)	1,000,000.00
	A.1.3. Набавке средстава рада (чамац, возила, mopеди и др)	6,662,244.00
	A.2. Одржавање заштићеног подручја	
	A.2.1. Бруто зараде осталог особља запосленог код управљача на пословима управљања заштићеним подручјем и материјални трошкови њиховог рада (израда управљачких докумената, програма, пројеката, сарадња са локалним становништвом, институцијама и др.)	120,485,238.01
	A.2.2. Набавка службене одеће и обуће за особље запослено код управљача на пословима чувања и управљања заштићеним подручјем	444,600.00
	A.2.3. Едукација запослених	238,635.00
	A.2.4. Чланарине за Европску и Светску мрежу Геопаркова	286,350.00
	A.2.6. Активности на обележавању подручја, изградњи бетонских стопа за камере	60,000.00
	A.2.8. Санација сметлишта	720,000.00
	A.2.9. Активности на о одржавању мобилијара табли и слично	277,000.00
	A.3. Презентација заштићеног подручја	
	A.3.1. Сајамски наступи	363,417.87

	А.3.2. Културно - образовне активности и манифестације	0.00
	А.3.6. Рекламне и пропагандне активности	596,110.92
	А.3.10. Едукација и интерпретација	80,000.00
	А.3.8. Припрема и штампа монографија "Атлас народног градитељства Геопарка Ђердап" и "Трчуљци Националног парка Ђердап", "Национални парк Ђердап - Првих 50 година од оснивања"	2,318,895.00
	Б.2. Учесће на обукама и међународним састанцима Европске и Глобалне мреже геопаркова	255,725.50
	Укупно А.0	159,267,272.29
Б.	Б.0. Управљање посетиоцима	
	Б.1. Планинарска друштва	20,000.00
	Укупно Б.0	20,000.00
В.	В.0. Регулисање имовинско правних односа	
	В.1. Накнада штете од заштићених дивљих животиња	1,720,332.00
	Укупно В.0	1,720,332.00
Г.	Г. 0. Праћење и унапређење стања заштићених подручја	
	Г.1. Картирање и редовно праћење стања популација значајних, ретких и угрожених врста флоре	90,000.00
	Г.2. Истраживање диверзитета птица	20,000.00
	Г.3. Зимски попис птица на воденим површинама Парка	20,000.00
	Г.4. Мониторинг водоземаца и гмизаваца	20,000.00
	Г.5. Мониторинг климе	0.00
	Г.6. Мониторинг сисара	50,000.00
	Г.7. Обнова ознака граница Националног парка Ђердап и посебно заштићених делова подручја	70,000.00
	Г.8.Имплементација опреме коришћења обновљивих извора енергије - котлови на пелет са пратећом опремом	2,467,320.00
	Г.9.Имплементација опреме и програма за контролу коришћења Националног парка Ђердап - набавка камера и софтвера за контролу улазака моторних возила на подручје НП Ђердап.	10,806,288.00
	Г.10. Постављање табли	276,000.00
	Г.11. Мониторинг и контрола Геопарка Ђердап -Израда фотомонографије Геопарка парка Ђердап; инфо табле, Реевалуциона мисија УНЕСКО и др.	2,698,438.61
	Г.12.Ex situ конзервација генетичких ресурса балканског китњака НП Ђердап	910,000.00
	Укупно Г.0	17,428,046.61
Д.	Д.0. Уређење простора и одрживо коришћење природних ресурса	
	Д.1. Спровођење одредница ППППН НП Ђердап	20,000.00
	Д.2. Активности на изради урбанистичких планова	5,000.00
	Д.3. План гајења шума Националног парка Ђердап	3,590,107.00
	Д.4. Заштита и унапређење шумских екосистема	964,311.40
	Д.5. План шумских саобраћајница	22,864,482.70
	Д.6. План искоришћавања шума - шуме сопственика	1,408,606.00
	Д.7. Планирање и уређивање шума	7,488,000.00
	Д.8. Уређивање и одржавање ловишта	1,627,312.01
	Д.9. Техничко опремање службе ловства	1,834,161.26
	Д.10. Инвестиционо улагање у ловство (теренско возило)	397,000.00
	Д.11. Гајење и заштита дивљачи	1,431,760.00
	Д.12. Услуге у ловству (усл.изр.пл.докум.и вет.услуге)	543,912.00

	Д.13. Репроцентар дивљих свиња "Лубница" у ловишту "Ђердап"	0.00
	Д.14. Управљање риболовним подручјем и риболовном фауном	3,856,029.60
	Укупно Д.0	46,030,681.97
	Е.0. Сарадња	
	Е.1. Сарадња са локалним становништвом	0.00
Е.	Е.2. Сарадња са невладиним организацијама	0.00
	Е.3. Међународна сарадња чланарине Danuberparks и Динариди	220,023.35
	Е.4. Међународни пројекат Danube GeoTour Plus	2,990,903.00
	Укупно Е.0	3,210,926.35
И.	И.0. Остали некатегорисани послови	
	И.1. Преводилачке услуге	98,610.00
	И.2. Yunet рег. домена - npdjerdap.rs (продужење)	2,400.00
	И.3. Webglobe рег. дом. - geoparkdjerdap.rs (продужење)	2,400.00
	И.4. Ревизија правилника о безбедности ИКТ система	216,000.00
	И.5. Наменски сервер - YUNetServerdl 2.1 са cPanel лиценцом (продужетак закупа)	288,475.20
	И.6. Серт. - Sectigo Positive SSL (npdjerdap.rs) (продужење)	2,400.00
	И.7. Серт. - Sectigo Positive SSL (geoparkdjerdap.rs)	2,400.00
	И.8. парлата npdjerdap.rs домена (Loopia) (регистрација новог домена)	2,019.60
	И.9. Обрада захтева за мишљење за уређење простора	20,000.00
	Укупно И.0	634,704.80
Укупни расходи		228,311,964.02

4. Планирани будући развој

Процес пословања Предузећа одвија се у постављеним циљевима дефинисаним одговарајућим планским документима, који подразумевају како натуралне, тако и финансијске показатеље пословања. Унапређење процеса пословања подразумева да се одговори на пословну политику Предузећа, првенствено у нивоу квалитета заштите и развоја подручја Националног парка „Ђердап“ уз максималну рационализацију трошкова и повећања нивоа финансијске стабилности. Концепт управљања Националним парком „Ђердап“ заснива се на заштити природних вредности и ресурса, укупне биолошке и геолошке разноврсности, као и задовољењу научних, образовних, културних, туристичких и рекреативних потреба, у складу са начелима заштите природе и одрживог развоја.

ЦИЉЕВИ И КРИТЕРИЈУМИ ПРОГРАМА УПРАВЉАЊА НАЦИОНАЛНИМ ПАРКОМ ЂЕРДАП

Општи циљеви

Концепт управљања Националним парком Ђердап заснива се на заштити природних вредности и ресурса, укупне биолошке и геолошке разноврсности, као и задовољењу научних, образовних, културних, туристичких и рекреативних потреба, у складу са начелима заштите природе и одрживог развоја. Основни циљеви су:

- очување, заштита и унапређење локалитета посебних природних вредности и реткости и њихово наменско коришћење за научна истраживања, едукацију, презентацију јавности и рекреацију, у складу са еколошким потенцијалима подручја.
- очување, заштита и унапређивање предеоних и амбијенталних вредности подручја укључујући флору, фауну, земљиште, воду, ваздух, шуме, пашњаке и ливаде, ловну и риболовну фауну, уз њихово наменско коришћење на принципима одрживог развоја.
- чување, заштита и унапређење културно-историјског наслеђа и објеката геонаслеђа Националног парка Ђердап.
- организована, мултидисциплинарна и дугорочна научна истраживања, едукација становништва, презентација и популаризација вредности Националног парка Ђердап;
- системским управљањем, контролом и надзором вршити спречавање нарушавања и деградације Националног парка Ђердап.

- Усмерени развој постојећих и нових активности заснованих на потенцијалима и традицији заштићеног подручја и непосредног окружења, развој туризма, спорта, рекреације у складу са функцијама Националног парка Ђердап.
- Успостављање свих видова сарадње са корисницима подручја Националног парка Ђердап и локалним заједницама у циљу оптималног коришћења подручја, сагласно наменама и функцијама.

Критеријуми

Критеријуми заштите и развоја Националног парка Ђердап заснивају се на принципима:

- заштите биолошке разноврсности, заштите и унапређења посебних природних и културних вредности,
- контролисаног и мудрог коришћења природних ресурса,
- одрживог развоја подручја, односно зоне утицаја, на локалном и регионалном нивоу уз уважавање социо-економских фактора и квалитета живота локалног становништва,
- усклађивања дозвољених видова коришћења природних ресурса са потребама заштите и очувања природног добра и развијање принципа усклађеног развоја и коришћења.

ЗАШТИТА, ОДРЖАВАЊЕ, ПРАЋЕЊЕ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ И СТОВРЕНИХ ВРЕДНОСТИ

Приоритетне мере и активности на управљању природним вредностима

Управљање природним и створеним вредностима засниваће се на следећим мерама и обавезама:

- непосредног спровођења мера заштите
- чувања подручја и одржавања унутрашњег реда
- едукацији запослених
- праћење стања и утицаја фактора угрожавања на укупно стање природних вредности
- очувања највреднијих и угрожених екосистема
- очувања природних вредности флоре и фауне кроз побољшање услова њиховог опстанка
- праћења стања популација ретких и угрожених врста флоре и фауне Националног парка Ђердап

Чување подручја и унутрашњи ред у заштићеном подручју спроводи служба чувара заштићеног подручја кроз редовну контролу свих активности у Националном парку Ђердап и кроз регистровање свих бесправних радњи. У складу са Правилником о унутрашњем реду и чуварској служби Националног парка Ђердап, службу чине руководиоца службе чувара заштићеног подручја и 18 чувара заштићеног подручја.

Набавка шест теренских возила за потребе обављања редовних активности на терену и једног теренског крос-мотоцикла за обављање контроле на теже приступним теренима.

Набавка униформе и обуће за запослене у служби чувара Националног парка Ђердап, а у складу са Правилником о службеној одећи, односно униформи чувара у националним парковима и заштићеним подручјима ("Службени гласник РС", број 105/20): набавка гумених чизама, термо одела и термо чизама као и теренских шипела за запослене код Управљача.

Под едукацијом запослених се подразумева процес стицања знања и вештина којима се ствара темељ за њихов даљи развој. Основни циљ едукације запослених у ЈП „Национални парк Ђердап“ је подићи фундаментални ниво знања, мотивисати запослене, освежити постојећа знања, развити свест о потреби учења и стручног усавршавања у циљу квалитетнијег обављања радних задатака. Усавршавање запослених, специјализације, мастер, докторати, али и обуке, тренинзи, радионице, размене стручњака, семинари, студијска путовања - представљају средство за остваривање циља едукације и размене искустава. Извршиће се обука запослених како би унапредили постојеће вештине интерпретације природног и културног наслеђа.

Извршни одбор Унеска је на 209. седници подржао одлуку Савета Унеска за светске геопаркове и одобрио номинацију Ђердап Унеско геопарка. Ово подручје је прво у Србији добило статус Унеско геопарка на четворогодишњи период. На основу Статута Светске мреже геопаркова, чланство у Светској мрежи геопаркова је обавезно. Сваки члан годишње плаћа чланарину у износу који предлаже Извршни одбор Светске мреже геопаркова, а одобрава Генерална скупштина. Статус геопарка подразумева и учлањење у регионалну, Европску мрежу геопаркова која је под окриљем Унеска. Кроз оваква умрежавања подстиче се сарадња, размена знања и искуства, формирање заједничких иницијатива и пројеката.

Због нарушавања станишта (антропогени утицај или природне непогоде) могуће су промене у стабилности популација природних реткости. С обзиром да на досадашњим истраженим локалитетима није утврђено присуство популација строго заштићених врста *Crocus banaticus*, *Veronica bachofenii*, *Elatinetriandra* и *Ranunculus lingua*, у наредном периоду планира се наставак истраживања на преосталим потенцијалним локалитетима. Праћење станишта стања врсте *Calluna vulgaris*. Праћење бројности одабраних представника из фамилије орхидеја, очување њихових станишта и утврђивање нових локалитета. Наставак започетих активности на мониторингу орхидеја (Orchidaceae), уз бележење свих неопходних параметара који су значајни, како карактеристика станишта, тако и бројност самих орхидеја, стања њихових популација, актуелних и потенцијалних фактора угрожености. Породица орхидеја чије су врсте углавном заштићене и строго заштићене посебно се обрађује. Континуиран мониторинг популације врсте крупноцветна саса *Pulsatilla vulgaris*.

Овај тип станишта формирају са једне стране, степске и степолике субконтиненталне травне заједнице (*Festucetalia valesiacae*) а са друге стране, травне заједнице под атлантским или субмедитеранским утицајем (*Brometalia erecti*). Значајна станишта орхидеја се могу интерпретирати као локалитети који су значајни по једном или више следећих критеријума:

- (а) локалитет представља станиште за велики број различитих врста орхидеја,
- (б) на локалитету се налази веома значајна популација макар једне орхидеје која је веома ретка на националној територији,
- (ц) локалитет представља станиште за неколико орхидеја које се сматрају ретким, веома ретким или изузетним на националној територији.

Због наведених параметара неопходно је утврдити карактеристике станишта, утврђивање бројности и стања популације, потенцијалних фактора угрожавања, дигитализација и формирање базе података.

Спровођење активности које подразумева методолошко истраживање фауне птица, нарочито оних врста које представљају приоритете за заштиту према НАТУРА2000 програму. Евидентирање гнезда птица грабљивица на стаблима у границама Националног парка Ђердап. Првог викенда у октобру биће организован „Викенд посматрања птица“.

Континуирана активност-методолошко истраживање и попис врста птица зимовалица у склопу Међународног цenzуса за птице водених станишта. Током зимског пописа 2025. године забележен је мањи број врста и мањи број јединки у односу на 2024. годину. Током 2025. године забележено 17 врста, односно 1049 јединки. Пописом на Малој Врбици евидентирано је 17 врста односно 1679 јединки. Укупна бројност за Национални парк Ђердап процењује се на око 3000 јединки.

Детаљно картирање репродуктивних центара, утврђивање најугроженијих, утврђивање најзначајнијих центара са аспекта диверзитета водоземаца који их насељавају и утврђивање најзначајнијих центара са аспекта коришћења од стране најређих врста водоземаца. Прикупљање и анализа података са локација метеоролошких станица. Станице су постављене на четири локације са којих се прикупљају подаци и врши њихова анализа. Средства су потребна за замену делова, отклањање могућих механичких кварова, сервисирање и отклањање сличних недостатака.

Истраживање стања крупних сисара и крупних месоједа и њиховог међусобног односа у циљу успостављања детаљне базе података, што ће омогућити адекватан мониторинг и предузимање мера заштите (*Cervuselaphus*, *Lynx lynx*)

С обзиром на изузетне резултате у 2024. години где су у подземној фауни НП Ђердап потенцијално пронађене нове врсте пећинских инсеката за науку и фауну Србије, током 2026. године, тим научника са Универзитета у Београду - Биолошког факултета (проф. др Срећко Ђурчић, др Никола Весовић и сарадници) планира да реализује 12 теренских истраживачких посета Националном парку Ђердап. Циљ ових посета је сакупљање фаунистичког материјала бескичмењака (Invertebrata) из што већег броја подземних локалитета (пећина и јама) и различитих микростаништа у њима. Сакупљен фаунистички материјал биће анализиран (идентификован и фотографисан) у лабораторији Универзитета у Београду - Биолошког факултета помоћу бинокуларне лупе и светлосног микроскопа. Наведена научна истраживања у Националном парку Ђердап организују се на основу сарадње између Универзитета у Београду - Биолошког факултета и ЈП „Национални парк Ђердап“. Извештај о спроведеним истраживањима подземне фауне бескичмењака Националног парка Ђердап биће достављени управљачу у договореном року.

У сарадњи са Институтом за биолошка истраживања „Синиша Станковић“ вршиће се попис инвазивних биљних врста, њихових типова станишта, фитогеографска анализа, анализа хронолошког спектра, статуса инвазивности и биолошког спектра, утврђивање фактора дисперзије инвазивних врста, израда базе података и мапа дистрибуције, анализа инвазивних врста на околну вегетацију и предлагање начина смањења бројности и уклањања инвазивних врста.

Наведена истраживања су неопходна с обзиром на Извештај стручног надзора од стране Завода за заштиту природе где је констатован велики број алохтоних и инвазивних биљних врста које озбиљно угрожавају поједине локалитете. Пројекат ће се изводити у више фаза и на крају сваке фазе биће достављен Извештај са детаљним анализама и базама. Наведени износ односи се на прву фазу која ће бити реализована током 2026. године.

За подручје Ђердапа није рађена анализа типова станишта, која је веома важна како за националну еколошку мрежу тако и за Натуру 2000, и из тог разлога планира се:

- картирање и евалуација нешумских типова станишта и биљних врста од значаја за наведене мреже,
- верификација и дигитализација прикупљених података о типовима станишта и стаништима значајних врста,
- формирање ГИС базе података,
- активности на картирању и процени стања уз примену методологије картирања типова станишта и врста за успостављање националне и Натура 2000 еколошке мреже.

Номенклатура свих типова станишта и врста усклађује се са Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива, Директивом о стаништима и Генерализованом класификацијом типова станишта.

Један од кључних фактора за одржавање равнотеже и функције екосистема је очување и заштита биолошке разноврсности инсеката, као најразноврсније групе организама са широким спектром улога које имају у функционисању екосистема које настанују. *Odonata* (вилински коњици и водене девице) су једна од таргет група које се користе у истраживањима која се односе на процену стања животне средине, а уједно су врло често укључене у национална/интернационална документа који представљају основу за развој и примену легислатива у заштити животне средине.

Систематска истраживања фауне *Odonata* на подручју Националног парка Ђердап требало би да се спроводе током узаступних година и то у периоду од маја до септембра, у складу са претпостављеним периодом летења адолта различитих врста овог реда инсеката. Иницијална истраживања, истраживања током прве године, подразумевала би проналажење што већег броја локација на подручју Националног парка која настанују врсте *Odonata* од међународног и националног значаја (Директива о стаништима ЕУ и Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива) са циљем мапирања њихових станишта, као и идентификацију врста и утврђивања тренутног стања њихове угрожености.

Једна од кључних мера и активности на управљању природним вредностима представља праћење стања популација ретких и угрожених врста фауне Националног парка Ђердап. Евроазијски рис (*Lynx lynx* L.) у Србији представља ретку и угрожену врсту и према националном законодавству врста се налази у прилогу један - Строго заштићене дивље врсте биљака животиња и гљива. I-III, Рез 6; 4-II/IV.

Важећи закони, програми заштите и стратегије развоја које се односе на проблем заснивају се на застарелим подацима који нису прикупљени савременим методама истраживања. Током 2026. године вршиће се мониторинг уобичајеним методама и средствима и путем фото замки на терену специјалним хватаљкама.

Имајући у виду нагле измене климатских услова и много чешћу појаву климатских екстрема на целој планети, као и у Србији, многе студије, извештаји, пројекти и одговарајуће стратегије одрживог развоја у земљама Европе посебно наглашавају повећану осетљивост шумских екосистема и редуковане адаптивне способности шума да адекватно одговоре на такве негативне утицаје. Разумевање узрока одумирања, девитализације и јаче или слабије израженог сушења шума и потреба што је могуће прецизније прогнозе последица таквих дешавања, постали су један од најважнијих изазова за науку и струку уопште, али и друштво, власнике шума и целокупну јавност.

Чак и када састојина визуелно оставља утисак добро обрасле и уредно неговане, те са аспекта виталности и нивоа продукције на први поглед "заслужује" високу оцену, низ различитих "скривених" индикатора може указивати на чињеницу да су актуелна изграђеност дате састојине и динамика раста, ипак, неповољни са аспекта њеног даљег развоја, потребног нивоа стабилности и приближавања станишно могућем продукционом потенцијалу дрвета и дрвне биомасе, али и испуњавању свих еколошких и других користи од шума. Такође, оно што је важно приликом спознаје и анализе овакве појаве јесте чињеница да се знатно пре појаве видљивих симптома на крошњама стабала адекватним методама квантитативне и квалитативне анализе прираста могу детектовати умањења величине прираста и неповољан раст, који могу да укажу на будућу појаву сушења крошњи или стабала. На тај начин се стављају услови за каснију појаву секундарних узрока процеса сушења, као што су гљиве или инсекти, али и утицаје пожара и другог.

С обзиром на претходно, два вероватно најважнија питања на која је потребно дати одговор приликом почетних анализа последица појаве сушења/одумирања букових (али и других) шума су следећа: (1) рана детекција промена у расту и прирасту стабала и шума и (2) детерминација узрока утврђеног јаког смањења прираста и накнадне појаве девитализације, а затим и сушења стабала и шума.

Имајући у виду да су букове шуме и шумски екосистеми од посебног значаја за шумарство, екологију, дрвну индустрију, рурални развој и финансије наше земље, посебну пажњу научних и стручних радника у нашој земљи једним значајним делом треба бити усмерена ка анализи и спознаји карактеристика појаве девитализације и сушења стабала, састојина или шума ове врсте дрвећа у Србији, а посебно у националним парковима, као и давању што поузданијих прогноза о будућим процесима пропадања шума и сходно томе умањења прираста, губитака у продукцији дрвне биомасе, али и свим другим штетним последицама које изазива ова појава.

Букове шуме представљају доминантан шумски екосистем Националног парка „Ђердап“. Оне имају кључну улогу у очувању биодиверзитета, заштити земљишта од ерозије, регулацији микроклиме и очувању водног режима,

као и у производњи дрвета. Ове шуме, као једне од најзначајнијих у Србији, карактеришу висока еколошка стабилност и богатство врста, али су у последњим годинама суочене са видним знаковима пропадања.

Процес сушења је сложен и резултат је комбинованог деловања великог броја чинилаца. Међу главним узроцима истичу се штетни инсекти и патогени, климатске промене (продужени периоди суше, високе температуре и поремећаји у распореду падавина), као и шумски пожари који постају све чешћи услед већег присуства суве вегетације и нагомиланог мртвог дрвета. Сушење је најочигледније на јужним експозицијама, пливним и скелетним земљиштима, која су широко заступљена на подручју НП „Ђердап“, и појачавају стрес коме су ова стабла изложена.

У циљу ублажавања последица и очувања букових шума НП „Ђердап“, неопходно је спровести свеобухватан мониторинг здравственог стања шума, климатских параметара и појаве и динамике штетних организама, са циљем да се креирају смернице за ублажавање и контролу штетних фактора. Посебну пажњу треба посветити смањењу опасности од пожара и јачању отпорности шумских екосистема на штеточине, патогене и климатске промене, са циљем да се одржи стабилност ових екосистема.

У циљу дугорочног очувања и унапређења еколошке адаптабилности и еволутивног потенцијала популације балканског китњака (*Quercus petraea* subsp. *dalechampii* Ten.) у НП „Ђердап“, потребно је наставити спровођење адекватних мера *ex situ* конзервације.

Репродуктивни материјал добијен у оквиру пројекта „*EX SITU* КОНЗЕРВАЦИЈА ГЕНЕТИЧКИХ РЕСУРСА БАЛКАНСКОГ КИТЊАКА НА ПОДРУЧЈУ НП ЂЕРДАП - ФАЗА I“ који је реализован у 2025. години, биће употребљен за подизање објекта *ex situ* конзервације на подручју НП „Ђердап“.

Овај објекат ће се налазити у одговарајућој просторној заштити унутар шумског комплекса и имаће за циљ да обезбеди дугорочно очување генетичких ресурса балканског китњака кроз оптималне услове раста и развоја и спровођења мониторинга. Ово ће омогућити одрживије управљање популацијом балканског китњака, убрзати њену адаптацију на промене у окружењу и сачувати еволутивни потенцијал од изузетне вредности за очување биодиверзитета.

Пројектне активности обухватају праћење раста и развоја садница у расаднику и радове на припреми садница и подизању објекта *ex situ* конзервације, као и праћење стања и развоја објекта у дужем временском периоду. Током вегетационог периода потребно је извршити мерења физиолошких параметара садница. На крају вегетационог периода потребно је извршити мерење основних морфолошких параметара садница. Добијени резултати послужиле ће за процену потенцијала генетичких ресурса балканског китњака у најранијим фазама развоја. Пре садње потребно је утврдити квалитет садног материјала према важећем стандарду и само саднице које испуњавају услове I и II квалитетног разреда се могу употребити за подизање објекта. Од произведених садница на основу одговарајућих селекционих критеријума треба издвојити по 50 садница по линији полусродника које ће бити употребљене за садњу. Саднице ће бити посађене на површини од 1 ha у групама или кластерима. Очекује се да ће објекат *ex situ* конзервације допринети повећању стабилности и еколошке отпорности целокупног шумског комплекса уз унапређење стања биодиверзитета.

Спровођење предложених мера на очувању и унапређењу стања генетичких ресурса балканског китњака на подручју НП Ђердап је дугорочног карактера и има за циљ очување и опстанак стабилних састојина овог шумског комплекса у будућности.

Истраживање обухвата следеће активности:

1. Израда прегледне листе констатованих орхидеја Националног парка „Ђердап“ и таксономска анализа флоре орхидеја;
2. Картирање орхидеја на терену и израда карата распрострањења појединачних таксона орхидеја, као и сумарне карте свих констатованих орхидеја;
3. Израда базе података орхидеја са прегледом локалитета и прецизно одређеним координатама, надморском висином и типом станишта;
4. Одређивање еколошких преференција орхидеја Националног парка „Ђердап“, што подразумева анализу заступљености орхидеја у односу на вегетационе типове, типове геолошких подлога и надморску висину;
5. Утврђивање фактора угрожавања орхидеја НП „Ђердап“;
6. Одређивање конзервационих приоритета орхидеја НП „Ђердап“.

Оно што је главна одлика пошумљавања дроном је да се може садити на тешко приступачним или неприступачним локацијама, такве су површине најчешће и оштећене пожарима, као и друге површине. Осим што се може користити на неприступачним теренима, садња дроном је и вишеструко бржа од традиционалних начина садње који су се до сада искључиво користили у пошумљавању.

Пошумљавање функционише тако што дронови на одређено подручје избацују тзв. семенске лопте односно семенске „бомбе“ са семеном аутохтоне врсте дрвећа. Те самоклијајуће лоптице су мешавина више компоненти: земља, глина, песак, супстрат и семе. У њих се ставља све оно што семену осигурава бржи и квалитетнији развој како би се повећала успешност клијања и наравно раст нових јединки шумског дрвећа. С обзиром да се ради о

новини која до сада није практикована овај пилот пројекат ће у сваком случају допринети заштити и унапређењу шумских екосистема и дати смернице за будуће пројектовање сличних активности.

У циљу промоције Геопарка Ђердап израдиће се истраживање подручја Геопарка Ђердап на дефинисаним карактеристичним локацијама, те су неопходни су изласци на терен у циљу истраживања и фотографисања истих, што ће резултирати и пропратним текстом, фотографијама дневних лептира, израда дизајна и припрема за штампу брошуре. Брошура је у циљу презентације, популаризације и едукације Геопарка Ђердап.

Унапређење система за заштиту од шумских пожара на угроженом подручју Националног парка „Ђердап“ кроз систем пројектовања контроле над подручјем ради правовременог реаговања односно раног откривања потенцијалне опасности од пожара и адекватног реаговања у датој акцидентној ситуацији. Неопходно је урадити пројекат ради утврђивања оптималног распореда тачака за контролу подручја у циљу заштите и правовремене реакције у случају појаве пожара. У обзир се узимају сви неопходни фактори (стање и састав вегетације, климатски фактори, распоред саобраћајница и др.).

На подручју обухваћеним Просторним планом подручја посебне намене Националног парка Ђердап непокретно културно наслеђе чини 42 НКД од изузетног значаја, регистрованих НКД, заштићених културних добара, евидентираних и идентификованих добара. При том су Тврђава Голубац, Лепенски Вир, Трајанова табла и утврђење Дијана непокретна културна добра од изузетног значаја.

Праисторијски локалитет Лепенски Вир и Тврђава Голубац имају управљаче након проглашења за туристички простор и то су Управљач туристичког простора Лепенски Вир ДОО Бољетин и ДОО за развој туризма Тврђава Голубац. НКД од изузетног значаја Лепенски Вир и Тврђава Голубац и њихова заштићена околнина штите се, уређују и користе у складу са донетим плановима детаљне регулације.

Унеско Геопарк Ђердап је подручје двоструко веће од територије Националног парка Ђердап. Обухвата делове четири општине: Голубац, Мајданпек, Кладово и Неготин и покрива територију од 1.330 km², укључујући подручје Националног парка Ђердап и других заштићених подручја националног и локалног значаја.

Четири карактеристике које су кључне за Унеско геопаркове су: постојање геолошког наслеђа од међународног значаја, одговорно управљање које подразумева укључивање свих заинтересованих страна, одговарајуће промотивне активности које ће пружити релевантне информације које за крајњи циљ имају подстицај локалне економије и умрежавање са другим геопарковима, чланицама Светске и регионалне, Европске мреже геопаркова са којима се гради квалитет ознаке Унеско геопарка.

Споразумом о сарадњи између Министарства заштите животне средине, Завода за заштиту природе Србије, Јавног предузећа „Национални парк Ђердап“ и општина Голубац, Мајданпек, Кладово и Неготин предвиђено је да Јавно предузеће „Национални парк Ђердап“ буде носилац активности Геопарка.

У 2026. г. вршиће се активности на заштити и очувању геолошког и геоморфолошког наслеђа парка кроз:

- Уређење и обележавање приступачних објеката;
- Активности на постављању мобилијара, летњиковца, „печурака“, платформи на пешачким стазама, путевима и видиковцима и подручју Геопарка Ђердап
- Заштита у сарадњи са стручним институцијама,
- Наставак мапирања и истраживања спелеолошких објеката
- Израда базе података о геолошкој баштини НП „Ђердап“ и Геопарка „Ђердап“ у целини – буџет
- Активности које ће се спроводити у складу са испуњењем из Извештаја (препорука) (ре) евалуатора, како би се у 2026. години предузеле активности и спровеле мере у циљу очувања статуса УНЕСКО Светског Геопарка Ђердап.
- Израда брошура Геопарка Ђердап и геокутка и др.
- Израда сувенира, путоказа и обележја Геопарка Ђердап на различитим материјалима
- Прва фаза изградње Дино-парка

Радн реализације задатака на заштити и управљању природним ресурсима неопходно је:

- Обезбедити основне податке о стању појединих елемената природних ресурса, као стручне основе за доношење дугорочних развојних одлука;
- Очувати аутохтоност дендролошког састава шума;
- Усмерити све активности на заштити ловне и риболовне фауне;
- Израдити и спроводити управљачка докумената;

План гајења шума представља поступак стручног и планског спровођења мера обнављања, неге и подизања нових шума, као и производња шумског репродуктивног материјала. Овај план је строго условљен издвојеним зонама заштите. Планом гајења шума предвиђени су шумско-узгојни радови који представљају основу унапређења шумског фонда и проширења шумских ресурса Националног парка Ђердап.

Табела 10 План гајења шума Националног парка Ђердап

р.б.	врста рада	јед. мере	количина	планска цена радова по ha	укупна вредност рада без ПДВ-а	укупна вредност рада са ПДВ-ом
1	2	3	4	5	6 (4*5)	7
1	Прореде у високим састојинама	ha	510.43	1.471.13	750.908.89	901.090.66
2	Обнављање природним путем оплодним сечама	ha	608.37	4.083.16	2.484.072.05	2.980.886.46
3	Вештачко пошумљавање сетвом омашке	ha	1.00	1.439.216.00	1.439.216.00	1.727.059.20
укупна вредност радова			1.119.80		4.674.196.94	5.609.036.32

План заштите шума чини систем мера и активности које се спроводе ради спречавања, сузбијања и отклањања последица штетног деловања биљних болести, инсеката, глодара, дивљачи, стоке, човека, пожара, других елементарних непогода, као и других биотичких и абиотичких чинилаца.

Заштита шума Националног парка Ђердап трајан је и основни задатак у оквиру обављања редовне делатности унапређења стања, неге, заштите и уређења.

Сви негативни чиниоци који делују на овај комплекс морају се пратити, контролисати и у случају јачег негативног дејства, одмах стручним деловањем елиминисати.

У циљу заштите шума од пожара предузимају се следеће мере:

- пропаганда и едукација локалног становништва и локалне самоуправе уз указивање на штетно деловање пожара, забрану ложења ватре на отвореном, обавезна дежурства приликом паљења пољопривредних површина у близини шуме.
- Свакодневни, а посебно у критичном периоду, обиласци терена ради уочавања настанка пожара и хитног предузимања мера локализовања и гашења пожара.
- Успостављање система, службе праћења и обавештавања о стању на терену.
- Одржавање путева и влака који служе и као противпожарне пруге.

Сви облици заштите због угрожености комплекса представљају планску и јединствену целину, уз уважавање специфичности планираних мера у појединим деловима комплекса на које се односе.

Табела 11 Заштита и унапређење шумских екосистема

р.б.	врста рада	јед. мере	кол.	вредност радова(дин)
1	2	3	4	5
1	Заштита шума од биљних болести	ha	33,778.05	100,000.00
2	Заштита шума од штетних инсеката	ha	33,778.05	100,000.00
3	ПП заштита, мере пропаганде	ha	33,778.05	100,000.00
4	Снимање, праћење сушења	ha	33,778.05	100,000.00
5	Узорковање граница - контр. број. мразоваца	ком	936.00	7,592.83
6	Мет. преб. гусе. на 1000 лис. - контр. број. раних хрстових дефо.	ha	360.00	198,000.00
7	Утврђивање бројног стања јајних легала губара	ha	360.00	198,000.00
укупна вредност радова				803,592.83

Шумске саобраћајнице су услов за квалитетно, економично и рационално газдовање шумским ресурсима. Шумске саобраћајнице служе за извођење биолошких радова, заштиту шуме од абиотичких и биотичких фактора, заштиту од пожара и искоришћавање шума и осталих шумских ресурса. Посебно је важно истаћи чињеницу да се путеви Националног парка Ђердап користе и за задовољавање потреба становништва у руралним подручјима и привреде на подручју Парка.

Табела 12 План шумских саобраћајница

р.б.	врста рада	План 2026. године			
		план (km)	планска цена/km	вредност радова у дни без ПДВ-а	вредност радова у дни са ПДВ-ом
1	2	3	4	5(3*4)	6
1	Чишћење тракторске вlake	55.25	80,000.00	4,420,000.00	5,304,000.
2	Чишћење камионског пута	42.00	90,000.00	3,780,000.00	4,536,000.
3	1 фаза градње шумског пута	8.00	600,000.00	4,800,000.00	5,760,000.
5	Реконструкција меког камионског пута	4.00	350,000.00	1,400,000.00	1,680,000.
6	Реконструкција тврдог камионског пута	2.00	400,000.00	800,000.00	960,000.
7	Реконструкција тврдог камионског пута - по пројекту	2.49	5,000,000.00	12,450,000.00	14,940,000.
8	Изградња тракторске вlake	30.45	360,000.00	10,962,000.00	13,154,400.
9	Чишћење уздужних канала	5.00	150,000.00	750,000.00	900,000.
10	Ископ уздужних канала са шарпирањем терена	5.00	250,000.00	1,250,000.00	1,500,000.
11	Чишћење ригола на асфалтном путу	2.00	160,000.00	320,000.00	384,000.
12	Осветљавање путног појаса	15.00	95,000.00	1,425,000.00	1,710,000.
13	Чишћење камионског пута са осветљавањем	5.00	160,000.00	800,000.00	960,000.
Укупно по km		176.19		43,157,000.00	51,788,400.00
		план (m³)	планска цена/m³	вредност радова у дни	вредност радова у дни
1	Превоз камионом хипером	450.00	1,500.00	675,000.00	810,000.00
Укупно по m³		450.00		675,000.00	810,000.00
		план (m)	планска цена/m	вредност радова у дни	вредност радова у дни
1	Уградња пропуста до 40cm пречника	10.00	14,500.00	145,000.00	174,000.00
2	Уградња пропуста од 40 до 100cm пречника	14.00	16,500.00	231,000.00	277,200.00
3	Уградња пропуста преко 100cm пречника	17.00	20,000.00	340,000.00	408,000.00
Укупно по m		41.00		716,000.00	859,200.00
		план (сату)	планска цена/сат	вредност радова у дни	вредност радова у дни
1	Булдозер	20.00	13,000.00	260,000.00	312,000.00
2	Багер	20.00	13,000.00	260,000.00	312,000.00
3	Комбинована машина	20.00	8,000.00	160,000.00	192,000.00
Укупно по сату		60.00		680,000.00	816,000.00
УКУПНА ВРЕДНОСТ РАДОВА				45,228,000.00	54,273,600.00

План искоришћавања шума урађен је на основу Посебних основа за газдовање шумама Националног парка Ђердап и Извођачких пројеката газдовања шумама за 2025. годину. Вршиће се и стручни послови на газдовању шумама сопственика у складу са Годишњим плановима газдовања шумама сопственика на територији општина Мајданпек, Кладово и Голубац. За стручно-техничке послове у шумама сопственика планиране су субвенције Управе за шуме.

Табела 13 План коришћења шума

врста дрвета	повр. (ha)	план свих сеча (m³)				
		брuto	нето	техника	огрев	отпад
буква		42,797.26	35,766.93	8,324.93	27,442.00	7,030.33
китњак		3,902.85	3,319.44	684.87	2,634.57	583.41
граб		3,698.99	3,136.16	19.79	3,116.37	562.84
б.јасен		701.52	593.27	114.23	479.04	108.25
јавор		415.16	349.76	68.14	281.62	65.40
млеч		225.16	191.39	44.08	147.30	33.77
багрем		46.14	39.22	0.00	39.22	6.92
цер		217.95	185.45	10.52	174.93	32.50
отл		1,364.58	1,150.37	0.00	1,150.37	214.21
липа		2,920.10	2,449.78	729.27	1,720.51	470.31
јасика		694.59	590.40	201.74	388.66	104.19
омл		59.02	50.31	0.00	50.31	8.71
ц.бор		60.15	49.79	19.10	30.69	10.36
ц.јасен		916.31	778.42	0.00	778.42	137.88
грабић		180.53	153.45	0.00	153.45	27.08
клен		152.31	128.57	0.00	128.57	23.74
УКУПНО	1118.80	58352.61	48932.70	10216.67	38716.03	9419.91

Национални парк Ђердап посебну пажњу придаје изради планских докумената који су основ за успешно

обезбеђивање интегралног газдовања шумама. У 2026. години потребно је урадити Основу за газдовање шумама ГЈ Златица и ГЈ Штрбачко корито.

Уређивање и одржавање ловишта

Уређивање и одржавање ловишта				
Ред. број	Планиране активности	Вредност динара без пдв-а	Вредност динара са пдв 20%	Укупна вредност динара са пдв-ом
1	Текуће одржавање ловачких објеката	400,000.00	80,000.00	480,000.00
2	Штампање образаца за ловство (дозволе, извештаји, пропратнице, записници, трофејни листови, предрачуни)	200,000.00	40,000.00	240,000.00
3	Одржавање високих чека	150,000.00	30,000.00	180,000.00
4	Камера за контролу дивљачи	200,000.00	40,000.00	240,000.00
5	Акумулатори и батерије за камере и хранилице	80,000.00	16,000.00	96,000.00
6	Компресор	25,000.00	5,000.00	30,000.00
7	Изградња летњих чека, солишта, амбара, седалища	400,000.00	80,000.00	480,000.00
8	Апарат за заваривање	20,000.00	4,000.00	24,000.00
9	Брусилца	15,000.00	3,000.00	18,000.00
10	Акумулаторска бушелница	20,000.00	4,000.00	24,000.00
11	Моторни бушач за земљу	30,000.00	6,000.00	36,000.00
12	Транспортер за пса GPS огрлица за праћење пса крвоследника	70,000.00	14,000.00	84,000.00
13	Бурад за хранилице	30,000.00	6,000.00	36,000.00
14	Термални уређај за осматрање дивљачи	500,000.00	100,000.00	600,000.00
15	Оптички нишани за карабинско оружје са носачима	150,000.00	30,000.00	180,000.00
	Укупно	2,290,000.00	458,000.00	2,748,000.00

Техничко опремање ловишта

Техничко опремање ловишта				
Ред. број	Планиране активности	Вредност динарима без пдв-а	Вредност динарима са пдв 20%	Укупна вредност динара са пдв-ом
1	Одржавање помоћног објекта - штале	100,000.00	20,000.00	120,000.00
2	Одржавање сервера и камера за контролу ловишта	170,000.00	34,000.00	204,000.00
3	Канцеларијски материјал	150,000.00	30,000.00	180,000.00
4	Материјал за одржавање хигијене	35,000.00	7,000.00	42,000.00
5	Утрошак горива, моторног уља, мазива, антифриза	350,000.00	70,000.00	420,000.00
6	Електрична енергија	300,000.00	60,000.00	360,000.00
7	Утрошак гума, ситног инвентара и резервних делова	50,000.00	10,000.00	60,000.00
8	Одржавање возила	300,000.00	60,000.00	360,000.00
9	Регистрација возила и осигурање	350,000.00	70,000.00	420,000.00
10	Накнада за коришћење лов. заштићене дивљачи	650,000.00	130,000.00	780,000.00
11	Часописи, ртв претплата	20,000.00	4,000.00	24,000.00
	Укупно	2,475,000.00	495,000.00	2,970,000.00

Инвестиционо улагање у ловство

Инвестиционо улагање				
Ред. број	Планиране активности	Вредност динара без пдв-а	ПДВ 20%	Укупно вредност динара са пдв-ом
1	Приколица за шлепање	500,000.00	100,000.00	600,000.00
2	Половно теренско возило	590,000.00	118,000.00	708,000.00
	Укупно	1,090,000.00	218,000.00	1,308,000.00

Спровођење мера гајења и заштите дивљачи утврђених годишњим планом газдовања ловиштем Ђердап

Мере гајења и заштите дивљачи				
Ред. број	Планиране активности	Вредност динара без пдв-а	ПДВ 20%	Вредност динара са пдв-ом
1	Кукуруз - 35.000 кг	1,575,000.00	315,000.00	1,890,000.00
2	Крупица соли - 3000 кг	210,000.00	42,000.00	252,000.00
3	Репа - 20.000 кг	500,000.00	100,000.00	600,000.00
5	Набавка овса, пшенице и детелине за сетву	160,000.00	32,000.00	192,000.00
6	Со са минералима	150,000.00	30,000.00	180,000.00
	Укупно	2,595,000.00	519,000.00	3,114,000.00

Услуге у ловишту

Услуге у ловству				
Редни број	Врсте услуга у ловству	Вредност динара без пдв-а	ПДВ 20%	Укупна вредност динара са пдв-ом
1.	Ветеринарске услуге и лекови, накнада за санитарни преглед	150,000.00	30,000.00	180,000.00
2.	Услуге израде планских докумената стручних консултација	100,000.00	20,000.00	120,000.00
3.	Обука запослених и стручни испити	200,000.00	40,000.00	240,000.00
4.	Репрезентација службе ловства	20,000.00	4,000.00	24,000.00
5.	Препарирање животиња	200,000.00	40,000.00	240,000.00
	Укупно	670,000.00	134,000.00	804,000.00

У циљу очувања квалитета популације, побољшања туристичке понуде и смањења штете од дивљачи, Ловном основном ловишту „Ђердап“ предвиђено је оснивање репроцентра у коме би се дивља свиња репродуковала у контролисаним условима при чему би овде произведене свиње служиле за побољшање ловно – туристичке понуде. У 2026. години планира се текуће одржавање репроцентра.

Управљање риболовним подручјем и риболовном фауном

Доношење годишњег Плана управљања рибарским подручјем „Ђердап“, праћење стања и бројности врста риболовне фауне, праћење количине изловљене рибе, заштита природних плодишта риба, спасавање риба и рибље млађи са плавног подручја, санациони излов толстолобика, истраживање рибљег насеља притока Дунава у сарадњи са Биолошким факултетом Универзитета у Београду, накнаде за издате дозволе за привредни и рекреативни риболов, као и провизија риболовачким удружењима и трошкови обележавања рибарског подручја, трошкови горива.

Научна истраживања на Ђердапу нису стратешки дефинисана, не постоји квалитативна и квантитативна анализа по приоритетним областима. Потребно је дефинисати и објединити све научне активности које се реализују на подручју Националног парка Ђердап као и научне интересе, носиоце истраживања и капацитете заинтересованих установа које су спроводиле, спроводе и планирају спровођење истраживања на подручју Националног парка Ђердап.

На подручју Националног парка Ђердап током 2026. године вршиће се следећа истраживања:

-Мониторинг биљних инвазивних врста на подручју Ђердапа-Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић“

-Истраживања у оквиру пројекта „Еволуција у хетерогеним срединама: механизми адаптација, биомониторинг и конзервација биодиверзитета“ – истраживање одлика популација аутохтоних поточних пастрмки слива Дунава на подручју Ђердапа-Биолошки факултет Београд

-Спелеолошка истраживања – Географски институт „Јован Цвијић“, Академски спелеолошко-алпинистички клуб

-Истраживање дневних лептира-Биолошки факултет Београд

-Истраживање подземног света Националног парка Ђердап – Биолошки факултет Београд

-Друга истраживања из области флоре и фауне НП Ђердап

Већина научних институција не доставља план истраживања у току израде Програма управљања, већ се истраживања најављују током године па самим тим горенаведена представљају само она која су најављена Управљачу.

У сарадњи са Заводом за заштиту природе кроз редовне консултације решаваће се предмети од значаја за развој подручја Националног парка Ђердап у складу са одредницама ППППН Националног парка Ђердап. У склопу редовних активности издају се услови за коришћење простора према усклађености са ППППН и Програмом управљања Националним парком Ђердап.

Предвиђена је санација сметлишта на подручју Националног парка Ђердап, на територији општина Кладово, Мајданпек и Голубац. Санација сметлишта спровешће се у сарадњи са општинским комуналним предузећима. Активности на санацији и чишћењу биће у већем обиму у склопу припрема подручја за повећан број туриста који се очекују у 2027. години због Светске изложбе ЕКСПО 2027 Србија. Санација обухвата све

активности везане за уклањање смећа разног расутог материјала, одвожење истог и враћање локалитета оквир природног изгледа.

Неопходна је набавка камера, пратеће опреме у виду прикључка за електричну енергију и сл., соларних панела, инфо табли, интернета и друго.

У циљу правовременог обештавања корисника Националног парка Ђердап о наплати накнада за улаз у заштићено подручје неопходно поставити вертикалну сигнализацију у виду табли обавештења и слично на прилазу улазних пунктова у Национални парк Ђердап.

Заштићена природна добра спадају у најактуелније савремене туристичке дестинације. Потенцијалне користи од туризма у заштићеним подручјима се првенствено односе на заштиту природног и културног наслеђа и економско благостање.

У Националном парк Ђердап, на релативно малом географском простору, формирао се мозаик вредних природних и културних ресурса од кључног значаја за развој атрактивних туристичких производа, који добијају све већи значај и приоритет у свим плановима развоја.

Национални паркови као заштићени простори, могу допринети привреди и друштву кроз генерисање прихода и отварање нових радних места, истраживање и мониторинг, едукацију, рекреацију и туризам. Светска туристичка организација одрживи туризам дефинише као начело које задовољава потребе туриста и потребе туристичке дестинације, а истовремено штити и повећава туристичке могућности за потребе будућих генерација, задовољава потребе данашњих туриста и регије домаћина и штити и увећава развојне потенцијале.

Промоција и популаризација вредности НП Ђердап спроводиће се кроз различите промотивне активности, сарадњу са медијима, издавање пропагандног материјала, научно-популарних публикација, сајамске наступе и манифестације, сарадњу са образовним и установама културе, спровођење сколошких едукативних радионица.

Заједно са свим заинтересованим странама, наставиће се спровођење активности везаних за промовисање туристичких садржаја користећи приступ који садржи мере одрживог развоја и то кроз медије, путем студијских путовања за туристичке новинаре, блогере, професионалне фотографе, представнике туроператера и туристичких агенција, мултимедијалне презентације у установама, институцијама, већим градским центрима и сл.

Основни циљ наступа на сајмовима туризма је представљање вредности и садржаја туристичког одређишта, представљање постојећих и нових облика понуде, упознавање са конкуренцијом, пословно повезивање са партнерима, информисање потенцијалних посетилаца, али истовремено и ослушкивање све комплекснијих захтева туристичке тражње. У циљу рационализације трошкова, планирају се заједнички наступи са туристичким организацијама и другим актерима на сајмовима који за тему имају туризам. Учешће се планира на сајмовима туризма у Београду (фебруар), Новом Саду (новембар).

Културно-образовне активности пружају подршку очувању, ревитализацији и промоцији баштине и јачању свести о културним и природним вредностима и у функцији су развоја туризма, зато ће ЈП „Национални парк Ђердап“ спроводити културно-образовне активности у сарадњи са музејима, центрима за културу и другим институцијама, невладиним организацијама, удружењима грађана и другим заинтересованим странама, као и учествовати и организовати различите изложбе и манифестације. У циљу представљања вредности Унеско Геопарка Ђердап широј јавности, планира се представљање изложбе „Путовање кроз први и за сада једини Геопарк у Србији“ у местима у којима није било до сада.

Едукација и интерпретација у Националном парку Ђердап представљају једно од главних оруђа заштите природних и културних вредности. Едукацијом се развија осећај поштовања према природним и културним вредностима, увиђа се значај њиховог очувања, али се и скреће пажња на могуће претње. У Националном парку Ђердап едукација је примарно усмерена на децу, али и на посетиоце и локално становништво како би се развојно партнерски однос у заштити природе.

Један од видова промоције кроз едукативне активности је обележавање значајних сколошких датума са ученицима основних школа и предшколских установа на подручју Националног парка Ђердап. У плану за 2026. годину је обележавање следећих сколошких датума:

Дан Рамсара (2. фебруар)

Дан шума (21. март)

Дан заштите природе (11. април)

Дан планете Земље (22. април)

Дан Карпатских паркова (23. мај)

Дан заштите животне средине (5. јун)

Дан Дунава (29. јун)

Недеља геопаркова (прва половина јуна)

Дечја недеља (прва недеља октобра)

Планом за 2026. годину предвиђен је и наставак едукативног рада са члановима Секције младих чувара

природе ОШ „Вук Караџић“ Доњи Милановац, ОШ „Вук Караџић“ Кладово, као и Секције малих чувара Установе за децу „Марија Мунђан“ Мајданпек. Циљ едукативног рада је подизање нивоа свести о значају очувања природе, али и активно укључивање младих у процес заштите природе кроз низ тематских радионица, предавања и теренских активности.

У циљу промоције Геопарка Ђердап израдиће се брошура са пропратним текстом фотографијама дневних лептира, сходно томе неопходни су изласци на терен у циљу истраживања и фотографисања истих, израда дизајна и припрема за штампу брошуре. Брошура се издаје у циљу презентације, популаризације и едукације Геопарка Ђердап.

Заштићена природна добра спадају у најактуелније савремене туристичке дестинације. Везе и односи између заштићених природних добара и туризма су толико ојачале да се све више користи термин туристичка заштита природе. Организација туризма у заштићеним природним добрима је комплексан задатак, што ове туристичке дестинације чини веома специфичним. На основу концепције развоја подручја посебне намене Национални парк Ђердап приоритет је остваривање заштите, презентације и одрживог коришћења заштићених и предвиђених за заштиту природних вредности којима се обезбеђује еколошки јавни интерес, омогућава развој локалних заједница и стварају услови за одмор, рекреацију, едукацију и уживање посетилаца.

Управљање посетиоцима у 2026. години спроводиће се у складу са Планом управљања посетиоцима Националног парка „Ђердап“. У циљу очувања ресурса и могућности да сваки посетилац на квалитетан начин доживи природу у Националном парку Ђердап, спроводиће се стални надзор над бројем посетилаца како би се проценили или минимизирали негативни утицаји и пратити број посетилаца и њихово задовољство путем анкете ради формирања базе података и отклањања потенцијалних недостатака. Побољшању квалитета и разноврсности доприносиће се и истраживањем тржишта и праћењем туристичке тражње.

Национални парк Ђердап наставиће већ успостављену вишегодишњу сарадњу са више агенција из Србије и иностранства, као и са крузер компанијама. Радиће се и на успостављању сарадње са другим рецептивним агенцијама и туроператорима заинтересованим да посету Националном парку Ђердап уврсте у своју понуду.

Веб сајт је важна маркетиншка компонента која пружа информације и привлачи својим професионалним графичким изгледом, модерним дизајном и садржајем. Нови веб сајт омогућава једноставно коришћење, читање и кретање, као и оптимизовано приказивање, односно посетиоци могу да му приступе са било ког уређаја без губитка на пољу естетике и професионалног изгледа.

Осмишљавање садржаја који одговарају потребама и интересовањима различитих циљних група радиће се и током 2026. године у циљу квалитативног побољшања постојећих и развијања нових, иновативних, савремених и туристичких производа усклађених са капацитетом животне средине и туристичком тражњом (тематске туре, тим билдинг, геотуре и сл.). Сви туристички производи Националног парка Ђердап биће утемељени на могућности стицања богатих и јединствених искустава упознавањем Парка, јединственим природним феноменима, очуваној природи и едукацији.

Светска и Европска мрежа геопаркова подстичу сарадњу међу геопарковима широм света. Сарадњом геопаркови постају препознатљиви, повећава се значај очувања геонаслеђа, подстиче се размена знања, искустава и примера добре праксе. Обуке о геопарковима имају за циљ да полазници оснаже и прошире знање о управљању геопарковима, одрживом развоју, али и да успоставе контакт и сарадњу са полазницима из других геопаркова.

Препознајући важност добре сарадње управљача заштићеног подручја и планинарских друштава, а све у циљу бољег очувања Националног парка Ђердап и квалитетног одржавања пешачких стаза, Национални парк Ђердап сарађиваће са планинарским друштвима која функционишу на подручју Националног парка Ђердап на усмеравању посетилаца и означавању планинарских и шетних стаза планинарском маркацијом. У сарадњи са планинарским друштвима, у циљу промовисања природних богатстава Националног парка Ђердап и Геопарка Ђердап, извршиће се обележавање и сређивање бициклистичких стаза на Мирочу, као и одржавање бициклистичких трка.

Неопходне су рекламне и пропагандне активности у функцији стварања позитивног имиџа и представљања Националног парка Ђердап и Ђердап Унеско геопарка, ради што бољег позиционирања на туристичком тржишту, као и одрживог развоја. С обзиром на константан пораст броја посетилаца, неопходно је обезбеђење различитих информативно-пропагандних материјала којима се промовишу туристичке, природне и културне вредности.

Поправљање информативних, упозоравајућих и промотивних оштећених табли у Парку. Обнављање планинарске маркације планинарских стаза у сарадњи са локалним планинарима, као и одржавање видиковаца и мобилјара на пешачким стазама. Редовно одржавање и чишћење стаза.

Ради промоције подручја Националног парка Ђердап, потребно је посетиоцима пружити нови доживљај простора и то на новим локацијама (Плоче –Мали Штрбац, и др.) које је неопходно адекватно опремити постављањем нових платформи, клупа, "летњиковаца", "печурака" ради бољег угођаја простора, а и из разлога безбедности посетилаца.

Локалну заједницу, као корисника природних ресурса Парка, треба мотивисати да ресурсе користи уз поштовање заштите целокупног биодиверзитета заштићеног подручја. Сарадњом треба постићи да локално

становништво види заштићено природно добро као јединствено добро које има и економску вредност. Стога је од великог значаја упутити локално становништво у могућности бенефита живота у заштићеном подручју и на тај начин допринети вредновању биодиверзитета.

- Савет корисника Националног парка Ђердап је основан у циљу пружања могућности за остваривање интереса локалног становништва и корисника заштићеног подручја. Савет корисника чине представници локалних самоуправа, организација и удружења чија се активност одвија на подручју националног парка.
- Укључивање локалног становништва у манифестације и акције које организује Национални парк Ђердап.
- Сарадња са установама (предшколске и школске установе, ловачка удружења, спортски клубови, установе културе) и локалним становништвом кроз донације, а у циљу побољшања сарадње и очувања вредности Националног парка Ђердап
- Сарадњом и успостављањем партнерства Ђердап Унеско Геопарка и локалне заједнице треба подстаћи одрживи економски развој подручја Ђердап Унеско Геопарка. Ђердап Унеско Геопарк пружа могућности за оснивање нових предузећа и отварање нових радних места, стручне обуке и укључивање локалног становништва у промоцију наслеђа геопарка, ширење туристичке понуде и услуга и сл.

Невладине организације и удружења грађана могу бити значајан партнер у реализацији програма ширења свести становника локалних заједница и њиховој мотивацији за укључивање у очување биодиверзитета и одрживо коришћење ресурса у циљу обостране користи. У 2026. Години наставиће се сарадња са НВО сектором (Млади истраживачи Србије, WWF Србија, Друштво за заштиту и проучавање птица Србије, добровољна ватрогасна друштва са територије Парка и др.).

Денјуб ГеоТур Плус надовезује се на успостављену сарадњу Дунавских геопаркова, остварене резултате првог пројекта Денјуб ГеоТур. Партнерство се састоји од 11 партнера из 10 земаља. ТУКЕ (СК) делује као истраживачки партнер, ЦТМК (БиХ) као партнер у образовању и социјалној инклузији, 7 ПП управља сертификованим УНЕСКО ГЕОПАРКОВИМА (Штајерска (Аустрија), Караванска (Аустрија-Словенија), Идрија (Словенија), Папук (Хрватска), Хатег (Румунија), Швапска алба (Немачка), Ђердап (Србија)), док су два геопарка кандидати за партнера Гвоздена планина (Чешка), Букк-Регион (Мађарска).

Пројекат има за циљ да капитализује и даље искористи недавно развијен заједнички туристички производ Денјуб ГеоТоур, његов огроман потенцијал наслеђа и постојећи модел територијалног развоја геопарка како би се побољшале могућности одрживог туризма удаљених руралних заједница и да би постали инклузивнији и цењенији од стране становника и посетиоце, чинећи своје производе вреднијим и природним и културним добрима којима се управља на уравнотеженији и одрживији начин.

Национални парк Ђердап ће и у 2026. години наставити активности (чланарине, семинари, годишње скупштине) на успостављању и развијању сарадње са међународним институцијама и заштићеним подручјима и то:

- Активности у циљу успостављања сарадње са геопарковима из Хрватске, Словеније, Румуније и других земаља окружења. Учешће на годишњој Конференцији Геопаркова.
- Активности у циљу наставка сарадње у оквиру Карпатске мреже заштићених подручја – наставак сарадње започете у оквиру пројекта BIOREGIO CARPATHIANS.
- Активности у циљу наставка сарадње у оквиру Динарског лука – мреже заштићених подручја - Мрежом Паркова Динарида;
- Наставак сарадње са Парком природе „Копачки рит“ Хрватска, у складу са потписаним споразумом о сарадњи;
- Наставак са радње са Дунавском мрежом заштићених подручја на Дунаву (DANUBEPARKS);
- Наставак сарадње са Дунавским центром за компетенцију (DCC), EUROPARC Federation, ALPARC и др.
- Сарадња са Националним парком „Сила“ Италија, у складу са потписаним споразумом о сарадњи;
- Студијска посета запослених Националном парку Дуна-Иполи и Геопарку Балагон у Мађарској

Волонтерске активности у НП Ђердап осмишљене су тако да грађанима пруже могућност да на различите начине допринесу очувању природе и културне баштине. Акције су прилагођене различитим циљним групама – од младих и студената, преко локалног становништва до пензионера и обухватају и једнократне и виšekратне ангажмане за потребе заштићеног подручја.

Анализа потенцијално поднетих Захтева за издавање мишљења за изградњу или реконструкцију објекта и легализацију бесправно изграђених објеката. Мишљење се издаје на основу увида у Просторни план подручја посебне намене Националног парка Ђердап, као и теренског обилазка локације за коју се захтев подноси.

Преводилачке услуге за израду промотивног и едукативног материјала и преводјења текстова за постојећу интернет страницу Националног парка Ђердап и Геопарка Ђердап.

Обнова (закуп) наменског (Dedicated) сервера YUnetServerdl 2.1-npdjerdap (годину дана) као и cPanel лиценце - више налога (годину дана), ради хостовања података веб сајтова на доменима npdjerdap.rs и geoparkdjerdap.rs као и података званичних и-мејл налога.

Обнова (закуп) npdjerdap.rs домена на годину дана званичног веб сајта ЈП „Национални парк Ђердап“.

Обнова (закуп) naplatanpdjerdap.rs домена на годину дана за рад софтвера за наплату уласка возила на територију парка.

Обнова (закуп) сертификата SectigoPositiveSSLnpdjerdap.rs домена на годину дана, званичног веб сајта ЈП „Национални парк Ђердап“.

Обнова (закуп) сертификата SectigoPositiveSSLgeoparkdjerdap.rs домена на годину дана, званичног веб сајта „Геопарк Ђердап“.

Обнова (закуп) сертификата SectigoPositiveSSLnaplatanpdjerdap.rs домена на годину дана, за рад софтвера за наплату уласка возила на територију парка.

Редовна годишња обнова (закуп) виртуелних тура.

Заштита крајњих тачака (рачунара) од вируса, тројанаца, рамсомвера или другог малициозног кода,

Комерцијална верзија антивирусне заштите треба да задовољи следеће карактеристике:

1. Антивирусна заштита крајњих тачака,
2. Firewall заштита крајњих тачака,
3. Хеуристичко препознавање претњи,
4. Напредно препознавање претњи,
5. Управљање уређајима (devicecontrol),
6. Централна конзола за управљање.

Учествовање на 32. YUINFO конференцији на Копаннику ради едукације из ИКТ области, Програмске области конференције: Индустрија 4.0, е-Друштво, Развој софтвера и алата, Информациони и ERP системи, Вештачка интелигенција и рачунарска симулација, Заштита и сигурност података, Рачунарске мреже и телекомуникације, IoT, е-Говернмент, Правни аспекти и приватност података, Рачунарске примене, Дигитални маркетинг и медији.

С обзиром да до сада није било поднетих захтева за надокнаду за ускраћивање или ограничавање права коришћења и накнаду штете причине неспровођењем техничких и биолошких мера заштите, буџетом за 2026. годину предвиђена су средства само за накнаду штете од заштићених врста дивљих животиња.

Ангажовањем субјеката ради консултантских услуга (стручна мишљења, анализе, информације, састанци и др.) постићи ће се ефективније и ефикасније руковођење одређеним сегментима Предузећа.

ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Основни извори финансирања послова, задатака и активности утврђених овим програмом остварују се из:

- Буџета Републике Србије
- Сопствених средстава (делатност Предузећа и наплата накнада за коришћење заштићеног подручја)
- Буџета општина са подручја Националног парка Ђердап
- Републичких фондова
- Донација
- Фондова

5. Циљеви и политике управљања финансијским ризицима

У складу са одредбама Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС“, број 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013- испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015- др.закон, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019, 72/2019, 149/2020, 118/2021, 138/2022, 118/2021 др. закон, 92/2023 и 94/2024) и Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања (у даљем тексту: ФУК) и контроле у јавном сектору („Службени гласник РС“, бр. 89/2019), систем ФУК представља свеобухватни систем унутрашњих контрола који успоставља и за који је одговоран руководиоца корисника јавних средстава, а којим се, управљајући ризицима, осигурава разумна увереност да ће се у остваривању циљева буџета и друга средства користити правилно, етично, економично, ефикасно и ефективно.

Кроз реформу система јавних финансија, реформу државне управе и система буџета, које укључују увођење стратешког планирања и дефинисање стратешких циљева, развој програмског планирања и праћење реализације циљева програма, у јавном сектору велику важност добија и процес управљања ризицима који је потребно упоредо развијати и то посебно у процесима који су кључни за реализацију стратешких циљева односно, циљева Предузећа.

Предузеће је усвојило Стратегију управљања ризицима (у даљем тексту: Стратегија) која представља стратешки документ који употпуњује даљи развој система ФУК-а. Циљ Стратегије је да се у Предузећу уведе пракса управљања ризицима и успостави оквир којим ће се и у будућем периоду развијати сам процес управљања. Сврха Стратегије је да побољша, унапреди и олакша остваривање стратешких циљева и мисије Предузећа кроз управљање претњама и коришћењем шанси, односно кроз стварање окружења које доприноси већем квалитету и резултатима свих активности, на свим нивоима управљања.

Стратегијом је одређен процес идентификовања ризика, процена идентификованих ризика, рангирање, као и које активности треба предузети како би се ефекти ризика (укупна изложеност ризику) ублажили. Такође, одређује се и линија одговорности запослених у процесу управљања ризицима, тј. ко све учествује у процесу управљања, начину извештавања о евидентираним ризицима и њиховом статусу.

Успешно управљање ризицима подразумева рад на јачању постојеће структуре управљања, како у процесу планирања и реализације циљева, тако и у процесу доношења одлука, где је управљање ризицима потребно уградити као стандард, тј. општеприхваћен концепт и саставни део управљања, који ће омогућити оптималније и рационалније коришћење јавних средстава.

Ризик је било који догађај, активност или пропуст који би се могао догодити и неповољно утицати на постизање стратешких и оперативних циљева Предузећа. Поред тога, и пропуштене прилике се такође сматрају ризиком.

Управљање ризицима је целокупан процес утврђивања, процењивања и праћења ризика, узимајући у обзир циљеве Предузећа и предузимање потребних радњи у циљу смањења ризика, а у оквиру поштовања принципа ФУК.

Идентификовање ризика је процес утврђивања догађаја и одређивање кључних ризика који могу угрозити остварење циљева Предузећа.

Опис ризика представља процес јасне формулације односно описивања утврђених ризика, узимајући у обзир главни узрок ризика и потенцијалне последице ризика односно утицај на циљеве и активности.

Процена ризика је поступак којим се на систематичан начин обавља процена утицаја који ризик има на остваривање циљева и одређује вероватноћа настанка ризика.

Ублажавање/третирање ризика подразумева активности које се предузимају у циљу смањивања вероватноће настанка ризика, ублажавање негативних последица које је ризик изазвао или обоје што подразумева успостављање одговарајућих контролних активности односно процедура.

Праћење ризика је део фазе управљања ризицима у којој се проверава да ли у пракси функционишу предложене контролне активности и да ли исте спречавају, односно ублажавају ефекат деловања ризика на циљеве. Такође, поред наведеног, праћење омогућава и идентификовање новонасталих ризика, као и ризика који су нестали или имају мањи ефекат деловања на циљеве током процеса пословања.

Инерентни ризик је ниво ризика у случају непостојања контроле и активности које ублажавају ризик.

Резидуални ризик је ризик који остаје након што руководство предузме радње за смањење последица и вероватноће неповољног догађаја, укључујући контролне активности у смислу реаговања тј. одговора на ризик.

Регистар ризика је преглед идентификованих ризика, процене ризика по критеријуму утицаја који има на остваривање циљева и вероватноће појављивања, потребних активности, односно контрола које ће смањити последице деловања ризика, особа задужених за спровођење конкретних активности, као и рокова за њихово извршење. То је интерни документ Предузећа.

Према одредбама Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему ФУК у јавном сектору, руководилац корисника јавних средстава одговоран је за одређивање и остваривање циљева, као и за успостављање делотворног система управљања ризицима који ће помоћи у остваривању постављених циљева.

Да би се успоставио адекватан систем односно процес управљања ризицима, руководилац корисника јавних средстава треба да одреди/именује особу одговорну за координацију успостављања процеса управљања ризицима на нивоу корисника јавних средстава. Такође, у свим организационим јединицама у саставу Предузећа именују се координатори за ризике који, између осталог, идентификују ризике и ажурирају регистре ризика (приликом промене прописа, нове систематизације радних места, нових сазнања за отклањање ризика и вероватноће за појаву ризика и сл.).

Руководиоци на различитим нивоима управљања, у складу са додељеним овлашћењима и одговорностима, одговорни су за испуњавање циљева у оквиру својих надлежности, а тиме и за управљање ризицима.

Општи модел управљања ризицима подразумева:

1. Идентификацију ризика
2. Анализу и процену ризика
3. Реаговање на ризик – поступање по ризицима
4. Праћење и извештавање о ризицима

5.1. Идентификација ризика

На основу утврђених циљева, разматрају се догађаји који могу угрозити њихово остварење и предузимају одређене радње за управљање ризицима. Зато је важно да циљеви буду јасни, мерљиви, достижни, реални и временски одређени.

Циљеви се могу поделити на:

- а) Стратешке циљеве (општи) и
- б) Оперативне циљеве – специфични (који су везани за пословне процесе и планове рада).

а) Стратешки циљеви

Стратешки циљеви су дугорочни циљеви који су садржани у стратешким документима, како самог Предузећа, тако и осталих стратешких докумената који одређују правац и смер развоја Републике Србије из области финансијског управљања и контроле. Међу најзначајнијим документима Предузећа из којих се посредно могу дефинисати стратешки циљеви који су везани за област управљања ризицима могу се издвојити већ поменута Стратегија развоја интерне финансијске контроле у јавном сектору у РС, Програм пословања за 2022. годину, Годишњи планови газдовања шумама, Годишњи програм управљања рибарским подручјем, Годишњи план газдовања ловиштем, Економско-финансијски план.

У том смислу Предузеће ће:

- доношењем Регистра ризика утврдити ризике на свим нивоима, како стратешким тако и оперативним и у свим планским документима;
- настојати да управљање ризицима постане саставни део процеса планирања и доношења одлука и тако постане управљачки документ за остваривање постављених циљева;
- обезбедити да све активности и са њима повезани финансијски издаци буду обухваћени финансијским планом Предузећа у складу са програмским буџетом РС;
- избегавати активности које носе ризик од штетног публициитета или друге штете које могу утицати на углед Предузећа, као и да се управљањем ризицима омогући предвиђање неповољних околности које би могле спречити остварење циљева Предузећа;
- настојати да створи организациону структуру која, као таква, неће стварати одбојност према ризицима, али и да омогући да сви руководиоци и запослени који доносе одлуке или учествују у њиховој припреми, буду свесни одговорности и имају јасна сазнања да ће активности око управљања ризицима, резултирати у корист Предузећа кроз остварење постављених циљева.

б) Оперативни циљеви

У погледу временског рока, оперативни циљеви су краткорочни и уједно и специфични, али изведени из стратешких циљева, који су садржани у годишњим плановима активности. Наведене циљеве утврђује руководиоца „Националног парка Ђердап“ са руководиоцима унутрашњих сектора, па је у складу с тим и за њих потребно идентификовати одговарајуће ризике и одредити адекватне мере за ублажавање или отклањање ризика, како би се ублажила или елиминисала могућност да оперативни ризици постану стратешки.

Најбољи механизам управљања ризицима на оперативном нивоу је праћење ризика у оквиру сектора од стране руководиоца сектора.

Након што су јасно постављени циљеви, а како би се осигурало њихово постизање, идентификују се ризици односно претње остваривању утврђених циљева. Идентификација ризика заправо представља процес уочавања ризика или пропуштених шанси које би спречиле остварење јасно постављених циљева „Националног парка Ђердап“.

С тим у вези, потребан је напор целе организације да се ризици идентификују, оцене и прате. У „Националном парку Ђердап“ је за овај процес одговорна Радна група чији чланови, у складу са динамиком појављивања ризика или потребом за њихово ажурирање и редифинисање, обавештавају Руководиоца који је задужен за развој система ФУК.

Технике односно методе које организације најчешће користе за идентификовање ризика су:

- **набацивање идеја (brainstorming)** – оформљена група кључних запослених (у „НП Ђердап“ је то Радна група), која отворено дискутује и утврђује ризике за свој делокруг рада;
- **коришћење контролних листа (checklists)** – унапред припремљен списак ризика, па се у складу с тим сваки ризик разматра у односу на претходно утврђену листу. Ову листу би требало редовно прегледати како би се обезбедила њихова релевантност;
- **раније искуство** – по овој методи се ризици идентификују на основу знања и искуства запослених и ранијих информација које поседују везано за ризике. У том смислу, Регистар ризика може послужити као контролна листа и база основа за даље праћење постојећих и идентификацију нових ризика, као и за њихово ревидирање у погледу вероватноће јављања и степена утицаја;
- **процена ризика од стране носиоца активности** – ово је приступ према којем сваки ниво и део организације анализира своје активности и пружа свој допринос у тзв. „дијагнози“ ризика са којом се суочава. Може се применити путем документованог приступа (утврђени упитници) али је често продуктивније уколико се организују радионице. Предност овог приступа јесте да се ризици озбиљније схватају када их идентификују сами носиоци пословног процеса.

Имајући у виду садашње свеобухватно стање везано за досадашњи развој у области система ФУК и његове компоненте тј. управљање ризицима, у „Националном парку Ђердап“ је успостављена пракса везана за идентификацију ризика као комбинација свих поменутих метода. У складу с тим, Радна група на састанцима дискутује и договара се о свим активностима и даље обавештава Руководиоца за развој ФУК система који онда разрађује и развија процес и израђује потребна документа која прате систем ФУК и процес управљања ризицима.

Процес управљања ризицима треба да постане саставни део стратешког и оперативног планирања, сходно томе потребно је обухватити све ризике који би се могли догодити, због унутрашњих или спољашњих фактора, а који утичу на успешно остварење циљева.

Како би се олакшало препознавање ризика и како би се осигурала покривеност свих подручја ризика, може се користити подела на пет главних група ризика, коју између осталог користи Европска комисија, и то:

а) Екстерно – спољно окружење, као на пример :

- ризици макро окружења (геополитички, економски, природне катастрофе и слично);
- политичке одлуке и приоритети;
- спољни партнери (грађани, други корисници буџетских средстава, консултант, медији и слично).

б) Планирање, процеси и систем

- политике (укључујући и интерне политике и одлуке), стратегије, планови;
- оперативни процеси (начин организовања пословног процеса, опис процеса);
- финансијски процеси и додела финансијских средстава;
- ИТ и остали системи подршке.

в) Запослени и организација

- структура запослених и њихова компетентност;
- етика и понашање организације („тон с врха“, могућност преваре и проневере финансијских средстава, сукоб интереса и слично);
- интерна организација (начин управљања, подела улога и одговорности, делегирање итд.);
- сигурност запослених, објеката и опреме.

г) Законитост и исправност

- јасна дефинисаност закона, усклађеност постојећих закона, прописа и правила и поштовања истих.

д) Комуникација и информације

- методе и канали комуникације, тј. тачна, јасна и двосмерна линија комуницирања и преноса података;
- квалитетна и правовремена информисаност.

Подела ризика на овај начин обухвата како интерно, тако и екстерно окружење. Тиме представља алат који се може употребити у фази утврђивања ризика, а узима у обзир све аспекте ризика и сва потенцијална подручја ризика.

„Национални парк Ђердап“ ризик сматра озбиљним, ако је оцењен највишом оценом (6 или 9), и то у следећим случајевима:

- ако представља директну претњу успешном остваривању циљева или завршетку програма/пројекта/активности;
- ако ће проузроковати знатну штету организационим јединицама, грађанима, и сл.;
- ако ће за последицу имати кршење закона и других прописа;
- ако ће за последицу имати значајне финансијске губитке;
- ако се доводи у питање сигурност запослених и имовине у „Националном парку Ђердап“;
- ако озбиљно утиче на углед „Националног парка Ђердап“.

5.2. Реаговање на ризик (поступање по ризику)

Сврха решавања ризика јесте да се неизвесност и потенцијална опасност од појаве ризика преокрене у корист „Националног парка Ђердап“, путем искоришћавања прилика и елиминисања претњи које утичу на остварење циљева. Свака радња коју „Национални парк Ђердап“ предузме са циљем да реши одређени ризик, представља део онога што је познато као „интерна контрола“.

5.3. Кредитни ризик

Кредитни ризик је ризик да ће једна страна у финансијском инструменту, неиспуњењем своје обавезе, проузроковати финансијски губитак друге стране.

Кредитни ризик настаје код готовине и готовинских еквивалената, депозита у банкама и финансијским институцијама, потраживања од правних и физичких лица и преузетих обавеза.

У складу са усвојеном кредитном политиком Предузећа анализира се кредитни бонитет сваког новог појединачног купца пре него што му се понуде стандардни услови продаје. Такође, код продаје дрвних сортимената на пању, као обезбеђење за извршење уговорних обавеза уговара се поред авансне уплате по уговору на више рата и 10% финансијског обезбеђења од уговореног износа (депозит) одмах по склапању уговора.

5.4. Тржишни ризик

Ризик да ће фер вредност или будући токови готовине финансијског инструмента флукуирати услед промена тржишних цена. Тржишни ризик се састоји од три врсте ризика:

- валутног ризика,
- ризика каматне стопе и
- других ризика од промене цене.

5.4.1. Ризик од промене курса страних валута

Валутни ризик је ризик од флукуирања фер вредности или будућих токова готовине финансијског инструмента услед промене девизног курса.

Валутни ризик (или ризик од курсних промена) се јавља код финансијских инструмената који су означени у страниј валути, то јест у валути која није функционална валута у којој су они одмерени.

5.4.2. Ризик од промене каматних стопа

Ризик од промене каматних стопа је ризик да ће фер вредност или будући токови готовине финансијског инструмента флукуирати услед промена тржишних каматних стопа.

Ризик од каматне стопе се јавља код каматноосних финансијских инструмената признатих у билансу стања (на пример, кредити и потраживања и емитовани дужнички инструменти) и код неких финансијских инструмената који нису признати у билансу стања (на пример, неким обавезама по кредитима).

5.4.3. Ризик од промене цена

Ризик од промене цена је ризик да ће фер вредност или будући токови готовине финансијског инструмента флукуирати због промена тржишних цена (које нису оне које настају од ризика каматне стопе или валутног ризика),

било да су те промене проузроковане факторима специфичним за појединачни финансијски инструмент или његовог емитента, или да фактори утичу на све сличне финансијске инструменте којима се тргује на тржишту. Ризик од промене цена се јавља код финансијских инструмената због промена, на пример, цена робе или цена капитала.

5.5. Ризик ликвидности

Ризик ликвидности је ризик да ће Предузеће имати потешкоћа у измирењу обавеза повезаних са финансијским обавезама. Предузеће управља својом ликвидношћу са циљем да, колико је могуће, увек има довољно средстава да измири своје доспеле обавезе, без неприхватљивих губитака и угрожавања своје репутације.

6. Изложеност ценовном ризику, кредитном ризику, ризику ликвидности и ризику новчаног тока

У циљу испуњења услова одрживог развоја, цена дрвних сортимената на пању би требало да буде утврђена на основу принципа надокнаде трошкова. Структура трошкова одређује цену дрвних сортимената, при чему треба водити рачуна о реалној вредности средстава кроз довољне резерве финансија потребних за обављање законски прописаних радова у шумарству. У складу са важећим законима и позитивним прописима Предузеће мора у области која регулише област заштите шума спроводити мере и активности у циљу спречавања, сузбијања и отклањања последица штетног деловања биљних болести, инсеката, човека, дивљачи, елементарних непогода, као и других биотичких и абиотичких чинилаца. Из наведених разлога потребно је утврдити детаљну калкулацију трошкова и ускладити цену дрвних сортимената са њеном ценом коштања, како би се обезбедила финансијска средства за законски прописане обавезе у шумарству.

Предузеће је последњу корекцију цена основних производа шумарства – дрвних сортимената применило кроз Ценовник производа искоришћавања шума са одштетним ценовником под бројем 3982 од 08.09.2022. године. Ценовник је добио сагласност Оснивача, Владе РС, решењем бр. 05 Број 338-273/2023 од 19. јануара 2023. године и примењује се од дате сагласности, а тржишни ценовник уловљене дивљачи, делова дивљачи и услуга у лову и живе дивљачи у ловишту Ђердап за ловну 2024/2025 годину за ловце госте – туристе ценовник сагласност Оснивача, Владе РС, решењем бр. 05 Број 338-2180/2025 од 12. марта 2025. године.

Приходи по основу накнада за коришћење заштићеног подручја Националног парка „Ђердап“ планирани су на основу броја привредних друштава и других правних лица, предузетника и грађана, која користе погодности Националног парка „Ђердап“ као заштићеног подручја и његове вредности, који обављају делатност на подручју Националног парка „Ђердап“ или на други начин искоришћавају ово заштићено добро. Висина накнаде утврђена Законом о накнадама за коришћење јавних добара Законом о накнадама за коришћење јавних добара („Сл. гласник РС“, број 95/2018, 49/2019 и 86/2019 – усклађени дин. изн., 156/2020 – усклађени дин. изн., 15/2021 – доп. усклађених дин. изн., 15/2023 – доп. усклађених дин. изн. и 92/2023), који у делу Х регулише врсте накнада за заштиту животне средине, а чланом 99. ст. 1. тачка 2, као вид накнаде за коришћење животне средине наводи и накнаду за коришћење заштићеног подручја. Висину накнаде за коришћење заштићеног подручја својим актом утврђује управљач заштићеног подручја за предмете утврђивања накнаде које наплаћују на подручју којим управљају, највише до износа прописаних у Прилогу 5. Закона, што је и регулисано Одлуком о накнадама за коришћење заштићеног подручја „Националног парка Ђердап“ („Сл. гласник РС“, број 28/2019) и изменом одлуке од 27.12.2024. године.

Уколико се догоде битни поремећаји и промене на тржишту, повећање трошкова заштите и гајења дрвних сортимената, трошкова горива по основу обиласка терена и теренских радова, као и кретање ценовника конкуренције на тржишту, Предузеће ће реаговати корекцијама свог ценовника дрвних сортимената.

а) **Ценовни ризик** - ризик постоји и на тржишту продаје, али и на тржишту набавке. Предузеће је због своје основне активности изложена ризицима промене цена, цена нафтних деривата, цена израде шумских саобраћајница које утичу на стварање диспаритета између продајних цена дрвних сортимената и трошкова цене коштања истих, што даље утиче на будуће токове новца. Сопствени приходи остварују се од продаје дрвних сортимената из шума Националног парка „Ђердап“, приходи по основу накнада за коришћење Националног парка „Ђердап“, приходи од услуга ловства и рибарства, приходи од наплата улазница и пружања услуга посетиоцима Националног парка „Ђердап“.

Део ових ризика се елиминише кроз прилагођавање продајних цена тржишним условима са усвајањем нових ценовника који је достаљају оснивачу на сагласност. Осим тога, у циљу смањења потенцијалног негативног утицаја овог ризика на финансијски резултат Предузећа, спроводе се следеће мере:

- годишње планирање, засновано на изради више сценарија, праћење планова и благовремено кориговање планова набавке уколико због поремећа на тржишту нама прилива новца;

- редовна анализа служе за набавку/продају робе и производа ради разматрања свих најзначајнијих питања, како у процесу набавке неопходних инпута за обављање основне делатности, тако и у процесу продаје производа и пружања услуга;

- тенденција закључења годишњих уговора за набавку горива, израду саобраћајница по што повољнијим комерцијалним условима, са дужим роковима плаћања, као и закључења купопродајних уговора о продаји почетком године уз авансно плаћање, по основу којих би Предузеће у складу са закљученим уговорима могло да финансира своје редовне активности.

- проширење круга купаца уз финансијска обезбеђења, све већа конкурентност, односно све већи број учесника у редовној, годишњој планској процедури набавке производа и услуга и све видљивији резултати помака у дијапазону учесника (понуђача), као и могућности/услова које нуде;

- проширење асортимана услуга које раније нисмо имали у понуди (као што је у 2021. години била продаја сувенира туристима на повећаном броју локација;

- стална настојања да се оптимизују процеси и тежња ка што бољим економским исплативијим ефектима и показатељима;
- праћење тржишних услова током целе календарске године и прикупљање информација од Предузећа која су нам конкурентна на тржишту, како би се што боље сагледали потенцијални услови за спровођење и реализацију планиране пословне политике.

б) Кредитни ризик - Активности које резултирају настанком кредитног ризика, а самим тим и одговарајућој максималној изложености кредитном ризику су:

1. одобравање купцима продају на више уговорених рата, продаја робе и пружање услуга купцима, максимална изложеност кредитном ризику је књиговодствена вредност одговарајућих финансијских средстава;

3. давање финансијских гаранција - максимална изложеност кредитном ризику једнака је максималном износу који би субјект морао да плати у случају активирања гаранције, при чему би тај износ могао бити значајно већи од износа који је признат као обавеза.

ц) Ризик ликвидности и ризик новчаног тока – Ликвидност Предузећа је способност Предузећа да на време измирује своје краткорочне обавезе, да је солвентно и способно да измирује своје дугорочне обавезе – дугорочна стабилност. Предузеће на дневном нивоу мери ликвидност упређујући стање својих ликвидних средстава и текућих обавеза.

Предузеће управља својим текућим и будућим новчаним приливима и одливима кроз редовно извештавање одговорних лица о стању ликвидних средстава, који на исто могу утицати приликом обављања својих пословних задатака.

Анализа новчаних токова треба да обухвата адекватан оквир за свеобухватно пројектовање новчаних токова који произилазе из имовине, обавеза и ванбилансних ставки, током одговарајућег временског периода.

7. Ревизија годишњег извештаја о пословању

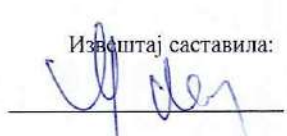
Чланом 33. Закона о рачуноводству прописано је да друштво за ревизију:

1. даје мишљење о томе:
 - да ли је годишњи извештај о пословању усклађен са редовним годишњим финансијским извештајем за исту пословну годину; и
 - да ли је годишњи извештај о пословању састављен у складу са важећим законским одредбама;
2. саставља изјаву, у смислу да ли је на основу познавања и разумевања правног лица и његовог окружења стеченог током ревизије, утврдило материјално значајне погрешне наводе у годишњем извештају о пословању и истиче природу тих навода.

15. Достављање годишњег извештаја о пословању Агенцији за привредне регистре

Чланом 45. Закона о рачуноводству прописано је да се годишњи извештај о пословању доставља Агенцији за привредне регистре у склопу достављања: одлуке о усвајању редовног, и ревизорског извештаја. Достављање се ради најкасније до: 30. јуна наредне године за редовне годишње финансијске извештаје.

Извештај саставила:

Милица Адамовић
саветник директора за заједничке
послове

Саша Јаношевић
в.д. директор